

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः

पञ्चमकाण्डे – द्वितीयः प्रश्नः

Version Notes:

This is now the current Version 1.0 dated December 31, 2021

1. This replaces the earlier version 0.0 dated Nov 19, 2018.
2. We have listened to the Krama Paaraayanam telecast by TTD channel. The corrections found have been updated . The corrections found and reported till December 15, 2021 are also updated.
3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done wherever applicable.
4. Notify your corrections / suggestions etc to our email id vedavms@gmail.com

Earlier Versions

1st Version Number   0.0 dated November 19, 2018

Table of Contents

5 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः	4
5.2 पञ्चमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः – चित्युपक्रमाभिधानं.....	4

=====

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

5 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः

5.2 पञ्चमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः – चित्युपक्रमाभिधानं

TS 5.2.1.1 - Kramam

विष्णु॑मुखा॒ वै । विष्णु॑मुखा॒ इति॒ विष्णु॑ – मु॒खाः । वै दे॒वाः ।
दे॒वाश्छन्दो॑भिः । छन्दो॑भिरि॒मान् । छन्दो॑भिरिति॒ छन्दः॑ – भिः ।
इ॒मान् लो॒कान् । लो॒कानन॑पज॒य्यम् । अन॑पज॒य्यम॒भि ।
अन॑पज॒य्यमित्य॑नप – ज॒य्यम् । अभ्य॑जयन् । अज॑यन् यत् । यद्
विष्णु॑क्र॒मान् । विष्णु॑क्र॒मान् क्र॑मते । विष्णु॑क्र॒मानिति॒ विष्णु॑-क्र॒मान् ।
क्र॑मते विष्णुः । विष्णु॑रेव । ए॒व भू॒त्वा । भू॒त्वा यज॑मानः ।
यज॑मानश्छन्दो॑भिः । छन्दो॑भिरि॒मान् । छन्दो॑भिरिति॒ छन्दः॑ – भिः ।
इ॒मान् लो॒कान् । लो॒कानन॑पज॒य्यम् । अन॑पज॒य्यम॒भि ।
अन॑पज॒य्यमित्य॑नप – ज॒य्यम् । अ॒भि ज॑यति । ज॒यति॑ विष्णोः॑ ।
विष्णोः॑ क्र॑मः । क्र॒मोऽसि॑ । अ॒स्य॒भिमा॑तिहा । अ॒भिमा॑तिहेति॑ ।
अ॒भिमा॑तिहेत्य॒भिमा॑ति – हा । इत्या॑ह । आ॒ह गा॒यत्री॑ । गा॒यत्री॑ वै ।

वै पृ॒थि॒वी । पृ॒थि॒वी त्रै॒ष्टु॒भम् । त्रै॒ष्टु॒भम॒न्तरि॒क्षम् । अ॒न्तरि॒क्षम् जा॒गती ।
जा॒गती द्यौः । द्यौ॒रानु॒ष्टु॒भीः । आ॒नु॒ष्टु॒भीर् दि॒शः ।
आ॒नु॒ष्टु॒भीरि॒त्यानु॑ – स्तु॒भीः । दि॒शश्छ॒न्दो॒भिः । छ॒न्दो॒भिरे॒व ।
छ॒न्दो॒भिरि॒ति छ॒न्दः – भिः । ए॒वे॒मान् । इ॒मान् लो॒कान् ।
लो॒कान् यथा॒पूर्व॒म् । यथा॒पूर्व॒मभि॑ । यथा॒पूर्व॒मिति॑ यथा – पू॒र्वम् ।
अ॒भि ज॒यति॑ । ज॒यति॑ प्र॒जाप॒तिः । प्र॒जाप॒तिर॒ग्निम् । प्र॒जाप॒तिरि॒ति
प्र॒जा – प॒तिः । अ॒ग्निम॑सृ॒जत॑ । अ॒सृ॒जत॑ सः । सोऽ॒स्मात् ।
अ॒स्मात् सृ॒ष्टः । सृ॒ष्टः प॒राङ् । १ (50/61)

TS 5.2.1.2 - Kramam

प॒राङै॒त् । ऐ॒त् तम् । तमे॒तया॑ । ए॒तया॑ऽनु॒ । अ॒न्वै॒त् । ऐ॒दक्र॑न्दत् ।
अ॒क्र॒न्ददि॒ति । इति॑ तया॑ । तया॑ वै । वै सः । सोऽ॒ग्नेः । अ॒ग्नेः
प्रि॒यम् । प्रि॒यम् धाम॑ । धामा॒व । अ॒वा॒रु॒न्ध । अ॒रु॒न्ध यत् । यदे॒ताम् ।
ए॒ताम॒न्वाह॑ । अ॒न्वाहा॒ग्नेः । अ॒न्वाहे॒त्यनु॑ – आ॒ह । अ॒ग्नेरे॒व ।
ए॒वैतया॑ । ए॒तया॑ प्रि॒यम् । प्रि॒यम् धाम॑ । धामा॒व । अ॒व रु॒न्धे ।
रु॒न्ध ई॒श्वरः॑ । ई॒श्वरो॒ वै । वा ए॒षः । ए॒ष प॒राङ् । प॒राङ् प्र॒दघः॑ ।

प्र॒द॒घो॒ यः । प्र॒द॒घ इति॑ प्र – द॒घः । यो वि॒ष्णु॒क्र॒मा॒न् । वि॒ष्णु॒क्र॒मा॒न्
 क्र॒म॒ते । वि॒ष्णु॒क्र॒मा॒नि॒ति वि॒ष्णु – क्र॒मा॒न् । क्र॒म॒ते च॒त॒सृ॒भिः ।
 च॒त॒सृ॒भि॒रा । च॒त॒सृ॒भि॒रि॒ति च॒त॒सृ – भिः । आ॒ वर्त॑ते । वर्त॑ते
 च॒त्वा॒रि । च॒त्वा॒रि छ॒न्दा॒सि । छ॒न्दा॒सि छ॒न्दा॒सि । छ॒न्दा॒सि
 ख॒लु । ख॒लु वै । वा अ॒ग्नेः । अ॒ग्नेः प्रि॒या । प्रि॒या त॒नूः ।
 त॒नूः प्रि॒याम् । प्रि॒यामे॒व । ए॒वा॒स्य । अ॒स्य त॒नु॒वम् । त॒नु॒व॒म॒भि ।
 अ॒भि पर्या॑वर्तते । 2 (50/54)

TS 5.2.1.3 - Kramam

पर्या॑वर्तते दक्षि॒णा । पर्या॑वर्तत इति॑ परि – आ॒वर्त॑ते । दक्षि॒णा
 पर्या॑वर्तते । पर्या॑वर्तते स्व॒म् । पर्या॑वर्तत इति॑ परि – आ॒वर्त॑ते ।
 स्व॒मे॒व । ए॒व वी॒र्य॑म् । वी॒र्य॑म॒नु । अनु॑ पर्या॑वर्तते । पर्या॑वर्तते तस्मा॑त् ।
 पर्या॑वर्तत इति॑ परि – आ॒वर्त॑ते । तस्मा॑द् दक्षि॒णः । दक्षि॒णोऽर्द्धः ।
 अर्द्ध॑ आ॒त्म॒नः । आ॒त्म॒नो वी॒र्या॑व॒त्तरः । वी॒र्या॑व॒त्तरोऽथो॑ । वी॒र्या॑व॒त्तर
 इति॑ वी॒र्या॑वत् – त॒रः । अथो॑ आ॒दि॒त्य॒स्य । अथो॑ इत्य॒थो॑ ।
 आ॒दि॒त्य॒स्यै॒व । ए॒वा॒वृ॒तम् । आ॒वृ॒त॒म॒नु । आ॒वृ॒त॒मि॒त्या – वृ॒तम् ।

अनु॑ पर्या॑वर्तते । पर्या॑वर्तते शुन॑श्शोप॑म् । पर्या॑वर्तत॑ इति॑
 परि – आव॑र्तते । शुन॑श्शोप॑माजी॑गर्तिम् । आजी॑गर्तिम् वरु॑णः ।
 वरु॑णोऽगृ॑ह्णात् । अ॒गृ॒ह्णा॒थ् सः । स ए॒ताम् । ए॒ताम् वा॑रु॒णीम् ।
 वा॒रु॒णीम॑पश्यत् । अ॒प॒श्यत् तया॑ । तया॑ वै । वै सः । स आ॒त्मान॑म् ।
 आ॒त्मान॑म् वा॑रुणपा॒शात् । वरु॑णपा॒शाद॑मुञ्चत् । वरु॑णपा॒शादि॑ति॑
 वरु॑ण – पा॒शात् । अ॒मुञ्च॑द् वरु॑णः । वरु॑णो वै । वा ए॒तम् । ए॒तम्
 गृ॑ह्णाति । गृ॑ह्णाति॒ यः । य उ॒खाम् । उ॒खाम् प्र॑तिमुञ्च॑ते॑ । प्र॑तिमुञ्च॑त॒
 उत् । प्र॑तिमुञ्च॑त॒ इति॑ प्र॒ति – मु॒ञ्च॑ते॑ । उ॒दु॒त्त॒मम् । उ॒त्त॒मम् वा॑रु॒ण ।
 उ॒त्त॒ममि॑त्युत् – त॒मम् । वरु॑ण पा॒शम् । पा॒शम॑स्मत् । अ॒स्मदि॑ति॑ ।
 इत्या॑ह । आ॒हा॒त्मान॑म् । आ॒त्मान॑मे॒व । ए॒वैत॑या ।

ए॒तया॑ वरु॑णपा॒शात् । 3 (50/60)

TS 5.2.1.4 - Kramam

वरु॑णपा॒शान् मु॒ञ्च॑ति । वरु॑णपा॒शादि॑ति॑ वरु॑ण-पा॒शात् । मु॒ञ्च॑त्या ।
 आ॒ त्वा । त्वाऽहार्॑षम् । अ॒हार्॑षमि॑ति॑ । इत्या॑ह । आ॒हा । आ॒ हि ।
 ह्ये॑नम् । ए॒नञ् ह॑रति । ह॑रति ध्रु॒वः । ध्रु॒वस्तिष्ठ॑ । तिष्ठा॑वि॒चाच॑लिः ।
 अ॒वि॒चाच॑लिरि॑ति॑ । अ॒वि॒चाच॑लिरि॑त्यवि॑ – चा॒च॒लिः । इत्या॑ह ।

आ॒ह॒ प्र॒ति॒ष्ठि॒त्यै॑ । प्र॒ति॒ष्ठि॒त्यै॑ वि॒शः॑ । प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या॒ इति॑ प्र॒ति – स्थि॒त्यै॑ ।
वि॒शस्त्वा॑ । त्वा॒ सर्वाः॑ । सर्वा॑ वाञ्छन्तु । वाञ्छन्ति॑ति । इत्या॑ह ।
आ॒ह॒ वि॒शा । वि॒शैव॑ । ए॒वैन॑म् । ए॒न॒ꣳ स॒म् । स॒म॒र्द्ध॒यति॑ ।
अ॒र्द्ध॒यत्य॑स्मिन् । अ॒स्मिन् रा॒ष्ट्रम् । रा॒ष्ट्रम॑धि । अ॒धि श्र॒य । श्र॒येति॑ ।
इत्या॑ह । आ॒ह॒ रा॒ष्ट्रम् । रा॒ष्ट्रमे॒व । ए॒वास्मिन् । अ॒स्मिन् ध्रु॒वम् ।
ध्रु॒वम॑कः । अ॒कर् य॒म् । य॒म् का॒मये॑त । का॒मये॑त रा॒ष्ट्रम् ।
रा॒ष्ट्रꣳ स्या॑त् । स्या॒दिति॑ । इति॑ त॒म् । त॒म् म॒नसा॑ । म॒नसा॑ ध्या॒येत् ।
ध्या॒येद् रा॒ष्ट्रम् । रा॒ष्ट्रमे॒व । ए॒व भ॒वति॑ । भ॒वत्य॑ग्रे । 4 (50/53)

TS 5.2.1.5 - Kramam

अ॒ग्रे बृ॒हन् । बृ॒हन्नु॑ष॒साम् । उ॒ष॒सामूर्द्ध॑वः । ऊ॒र्द्ध॒वो अ॒स्थात् ।
अ॒स्था॒दिति॑ । इत्या॑ह । आ॒हाग्र॑म् । अ॒ग्रमे॒व । ए॒वैन॑म् ।
ए॒न॒ꣳ स॒मा॒ना॒नाम् । स॒मा॒ना॒नाम् क॒रोति॑ । क॒रोति॑ नि॒र्ज॒ग्मि॒वान् ।
नि॒र्ज॒ग्मि॒वान् त॒मसः॑ । नि॒र्ज॒ग्मि॒वानि॑ति निः – ज॒ग्मि॒वान् । त॒मस॑
इति॑ । इत्या॑ह । आ॒ह॒ त॒मः । त॒म ए॒व । ए॒वास्मा॑त् । अ॒स्माद॑प ।
अ॒प ह॑न्ति । ह॒न्ति ज्यो॑तिषा । ज्यो॑तिषा । आ॒ऽगा॑त् । अ॒गा॒दिति॑ ।
इत्या॑ह । आ॒ह॒ ज्यो॑तिः । ज्यो॑तिरे॒व । ए॒वास्मिन् । अ॒स्मिन् द॒धाति॑ ।

दधा॑ति च॒त॒सृ॒भिः॑ । च॒त॒सृ॒भिः॑ सा॒दय॑ति । च॒त॒सृ॒भिरि॑ति च॒त॒सृ॒-भिः॑ ।
 सा॒दय॑ति च॒त्वारि॑ । च॒त्वारि॑ छ॒न्दा॒सि॑ । छ॒न्दा॒सि॑ छ॒न्दो॑भिः ।
 छ॒न्दो॑भिरे॒व । छ॒न्दो॑भिरि॑ति छ॒न्दः॑ – भिः॑ । ए॒वाति॑च्छ॒न्दसा॑ ।
 अति॑च्छ॒न्दसो॒त्त॒मया॑ ॥ अति॑च्छ॒न्दसे॒त्यति॑ – छ॒न्दसा॑ । उ॒त्त॒मया॑ वर्ष्म॑ ।
 उ॒त्त॒मये॑त्युत् – त॒मया॑ ॥ वर्ष्म॑ वै । वा ए॒षा । ए॒षा छ॒न्दसा॑म् ।
 छ॒न्दसा॑म् यत् । यदति॑च्छ॒न्दाः॑ । अति॑च्छ॒न्दा वर्ष्म॑ ।
 अति॑च्छ॒न्दा इत्य॑ति – छ॒न्दाः॑ । वर्ष्मे॑व । ए॒वैन॑म् । ए॒न॒स॒मा॒ना॒नाम्॑ ॥
 स॒मा॒ना॒नाम्॑ करो॑ति । क॒रोति॑ स॒द्वती॑ । स॒द्वती॑ भव॑ति ।

स॒द्वती॑ति सत् – व॒ती । 5 (50/57)

TS 5.2.1.6 - Kramam

भव॑ति स॒त्वम् । स॒त्वमे॒व । स॒त्वमि॑ति सत् – त्वम् । ए॒वैन॑म् ।
 ए॒नम् ग॑मयति । ग॒मय॑ति वा॒थ्सप्रे॑ण । वा॒थ्सप्रे॑णोऽप । वा॒थ्सप्रे॑णेति॑
 वा॒थ्स – प्रे॑ण । उप॑ तिष्ठते । तिष्ठ॑त ए॒तेन॑ । ए॒तेन॑ वै । वै व॒थ्सप्रीः॑ ।
 व॒थ्सप्री॑र् भाल॒न्दनः॑ । व॒थ्सप्री॑रिति॑ व॒थ्स – प्रीः॑ । भाल॒न्दनो॑ऽग्नेः॑ ।
 अ॒ग्नेः प्रि॒यम् । प्रि॒यम् धा॑म । धा॒माव॑ । अ॒वा॒रु॒न्धे । अ॒रु॒न्धा॒ग्नेः॑ ।
 अ॒ग्नेरे॒व । ए॒वैते॑न । ए॒तेन॑ प्रि॒यम् । प्रि॒यम् धा॑म । धा॒माव॑ ।

अ॒व रु॒न्धे । रु॒न्ध ए॒का॒द॒शम् । ए॒का॒द॒शम् भ॒वति॑ । भ॒वत्ये॒क॒धा ।
 ए॒क॒धै॒व । ए॒क॒धे॒त्ये॒क - धा॑ । ए॒व यज॑माने । यज॑माने वी॒र्य॑म् ।
 वी॒र्य॑म् दधाति । द॒धाति॑ स्तोमे॒न । स्तोमे॒न वै । वै दे॒वाः । दे॒वा
 अ॒स्मिन् । अ॒स्मिन् लो॒के । लो॒क आ॒र्द्ध॒नुवन्॑ । आ॒र्द्ध॒नुव॑ञ्छन्द्वा॒भिः ।
 छन्द्वा॒भिर॑मुष्मिन् । छन्द्वा॒भिरि॑ति छन्दः - भिः । अ॒मुष्मि॒न्थ् स्तोम॑स्य ।
 स्तोम॑स्ये॒व । इ॒व ख॒लु । ख॒लु वै । वा ए॒तत् । ए॒तद् रू॒पम् । रू॒पम्
 य॑त् । यद् वा॒थ्स॒प्रम् । वा॒थ्स॒प्रम् य॑त् । वा॒थ्स॒प्रमि॑ति वा॒थ्स - प्रम् ।
 यद् वा॒थ्स॒प्रेण॑ । वा॒थ्स॒प्रेणो॑पतिष्ठते ( ) । वा॒थ्स॒प्रेणे॑ति वा॒थ्स - प्रेण॑ ।
 उ॒पति॑ष्ठत इ॒मम् । उ॒पति॑ष्ठत इत्यु॒प - तिष्ठ॑ते । 6 (50/58)

TS 5.2.1.7 - Kramam

इ॒ममे॒व । ए॒व ते॒न । ते॒न लो॒कम् । लो॒क॒म॒भि । अ॒भि ज॑यति ।
 ज॑यति यत् । यद् वि॒ष्णु॒क्र॒मान् । वि॒ष्णु॒क्र॒मान् क्र॑मते । वि॒ष्णु॒क्र॒मानि॑ति
 वि॒ष्णु - क्र॒मान् । क्र॑मतेऽमुम् । अ॒मुमे॒व । ए॒व तैः॑ । तैर् लो॒कम् ।
 लो॒क॒म॒भि । अ॒भि ज॑यति । ज॑यति पू॒र्वेद्युः॑ । पू॒र्वेद्युः॑ प्र । प्र क्रा॑मति ।
 क्रा॑मत्यु॒त्तरे॑द्युः । उ॒त्तरे॑द्यु॒रुप॑ । उ॒प तिष्ठ॑ते । तिष्ठ॑ते तस्मात् ।
 तस्मा॑द् यो॒गे॑ । यो॒गेऽन्या॑साम् । अ॒न्या॑साम् प्र॒जाना॑म् ।

प्र॒जाना॒म् मनः॑ । प्र॒जाना॒मिति॑ प्र – जाना॒म् । मनः॑ क्षेमे॑ ।
क्षेमे॑ऽन्या॒साम् । अ॒न्या॒साम् तस्मात् । तस्माद् याया॒वरः ।
याया॒वरः क्षेम्य॑स्य । क्षेम्य॑स्येशे । ई॒शे तस्मात् । तस्माद् याया॒वरः ।
याया॒वरः क्षेम्य॑म् । क्षेम्य॑म॒द्ध्यव॑स्यति । अ॒द्ध्यव॑स्यति मु॒ष्टी ।
अ॒द्ध्यव॑स्यतीत्य॒धि – अव॑स्यति । मु॒ष्टी करो॑ति । मु॒ष्टी इति॑ मु॒ष्टी ।
करो॑ति वाच॑म् । वाच॑म् यच्छति । यच्छति॑ य॒ज्ञस्य॑ । य॒ज्ञस्य॑ धृत्यै॑ ।
धृत्या॑ इति॑ धृत्यै॑ ॥ 7 (42/46)

(सृष्टौ॑ – (१)भ्ये॑ – तया॑ – भवति॑ – स॒द्वत्यु॑ – पति॑ष्ठते –
द्विच॑त्वारि॒ंशच्च॑) (A1)

TS 5.2.2.1 - Kramam

अ॒न्नप॑तेऽन्न॒स्य । अ॒न्नप॑त इत्य॒न्न – प॒ते । अ॒न्नस्य॑ नः । नो॒ दे॒हि ।
दे॒हीति॑ । इत्या॒ह । आ॒हा॒ग्निः । अ॒ग्निर् वै । वा अ॒न्नप॑तिः । अ॒न्नप॑तिः
सः । अ॒न्नप॑तिरित्य॒न्न – प॒तिः । स ए॒व । ए॒वास्मै॑ । अ॒स्मा अ॒न्नम् ।
अ॒न्नम् प्र । प्र यच्छति॑ । यच्छत्य॒नमी॑व॒स्य । अ॒नमी॑व॒स्य शु॒ष्मिणः॑ ।
शु॒ष्मिण॑ इति॑ । इत्या॒ह । आ॒हा॒यक्ष्म॑स्य । अ॒यक्ष्म॑स्येति॑ । इति॑ वाव ।

वा॒वै॒तत् । ए॒तदा॒ह । आ॒ह प्र । प्र॒ प्र॒दा॒ता॒रम् । प्र॒दा॒ता॒रम् ता॒रि॒षः ।
 प्र॒दा॒ता॒रमि॒ति प्र – दा॒ता॒रम् । ता॒रि॒ष ऊ॒र्जम् । ऊ॒र्जम् नः । नो॒ धे॒हि ।
 धे॒हि द्वि॒पदे॑ । द्वि॒पदे॑ च॒तु॒ष्पदे॑ । द्वि॒पद॑ इति॑ द्वि॒पदे॑ । च॒तु॒ष्पद॑ इति॑ ।
 च॒तु॒ष्पद॑ इति॑ च॒तुः – प॒दे । इ॒त्याह॑ । आ॒हा॒शि॒षम् । आ॒शि॒षमे॒व ।
 आ॒शि॒षमि॒त्या – शि॒षम् । ए॒वैता॒म् । ए॒ता॒मा । आ॒ शा॒स्ते । शा॒स्त
 उ॒त् । उ॒दु । उ॒ त्वा । त्वा॒ वि॒श्वे॑ । वि॒श्वे॑ दे॒वाः । दे॒वा इति॑ । इ॒त्याह॑ ।
 आ॒ह प्रा॒णाः । प्रा॒णा वै । प्रा॒णा इति॑ प्र – अ॒नाः । वै वि॒श्वे॑ ।
 वि॒श्वे॑ दे॒वाः । दे॒वाः प्रा॒णैः । 8 (50/57)

TS 5.2.2.2 - Kramam

प्रा॒णैरे॒व । प्रा॒णैरि॒ति प्र – अ॒नैः । ए॒वैन॑म् । ए॒नमु॒त् । उ॒द् य॑च्छते ।
 य॑च्छते॒ऽनै॑ । अ॒ग्ने भ॑रन्तु । भ॑रन्तु चि॒त्तिभिः॑ । चि॒त्तिभि॑रिति॑ ।
 चि॒त्तिभि॑रिति॑ चि॒त्ति – भिः॑ । इ॒त्याह॑ । आ॒ह यस्मै॑ । यस्मा॑ ए॒व ।
 ए॒वैन॑म् । ए॒नम् चि॒त्ताय॑ । चि॒त्तायो॒द्यच्छ॑ते । उ॒द्यच्छ॑ते ते॒न । उ॒द्यच्छ॑त
 इ॒त्युत् – य॑च्छते । ते॒नै॒व । ए॒वैन॑म् । ए॒न॑ स्म । स॒मर्द्ध॑यति ।
 अ॒र्द्धय॑ति च॒तसृ॑भिः । च॒तसृ॑भिरा । च॒तसृ॑भिरिति॑ च॒तसृ॑ – भिः॑ ।
 आ॒ सा॒दय॑ति । सा॒दय॑ति च॒त्वारि॑ । च॒त्वारि॑ छन्दा॑सि ।

छन्दा॑सि॒ छन्दो॑भिः । छन्दो॑भिरेव । छन्दो॑भिरिति॒ छन्दः॑ – भिः ।
 ए॒वाति॑च्छन्दसा । अति॑च्छन्दसोत्तमया॑ ॥ अति॑च्छन्दसेत्यति॑-छन्दसा ।
 उत्तमया॑ वर्ष्म । उत्तमयेत्युत् – तमया॑ ॥ वर्ष्म वै । वा ए॒षा । ए॒षा
 छन्दसाम् । छन्दसाम् यत् । यदति॑च्छन्दाः । अति॑च्छन्दा वर्ष्म ।
 अति॑च्छन्दा इत्यति॑-छन्दाः । वर्ष्मै॑व । ए॒वैन॑म् । ए॒नञ्॑ समा॒नाना॑म् ।
 समा॒नाना॑म् करोति । करोति॑ स॒द्वती॑ । स॒द्वती॑ भवति । स॒द्वती॑ति
 सत् – वती॑ । भवति॑ स॒त्वम् । स॒त्वमे॒व । स॒त्वमि॑ति सत् – त्वम् ।
 ए॒वैन॑म् । ए॒नम् ग॒मय॑ति । ग॒मय॑ति प्र । प्रेत् । इ॒दग्ने॑ ।
 अ॒ग्ने ज्योति॑ष्मान् । ज्योति॑ष्मान् याहि । 9 (50/60)

TS 5.2.2.3 - Kramam

याही॑ति । इत्याह । आ॒ह ज्योतिः॑ । ज्योति॑रेव । ए॒वास्मि॑न् । अ॒स्मिन्
 दधा॑ति । दधा॑ति त॒नुवा॑ ॥ त॒नुवा॑ वै । वा ए॒षः । ए॒ष हि॑नस्ति ।
 हि॒नस्ति॑ यम् । यञ् हि॒नस्ति॑ । हि॒नस्ति॑ मा । मा हि॑सीः । हि॑सी
 स्त॒नुवा॑ ॥ त॒नुवा॑ प्र॒जाः । प्र॒जा इति॑ । प्र॒जा इति॑ प्र-जाः । इत्याह ।
 आ॒ह प्र॒जाभ्यः॑ । प्र॒जाभ्य॑ ए॒व । प्र॒जाभ्य॑ इति॑ प्र-जाभ्यः । ए॒वैन॑म् ।
 ए॒नञ्॑ श॒मय॑ति । श॒मय॑ति रक्षा॑सि । रक्षा॑सि वै । वा ए॒तत् ।

ए॒तद् य॒ज्ञम् । य॒ज्ञं स॒चन्ते । स॒चन्ते यत् । य॒दनः । अ॒न उ॒त्स॒र्जति॑ ।
 उ॒त्स॒र्ज॒त्य॒क्र॒न्दत् । उ॒त्स॒र्ज॒ती॒त्युत् – स॒र्जति॑ । अ॒क्र॒न्द॒दिति॑ । इ॒त्यनु॑ ।
 अ॒न्वा॒ह । आ॒ह र॒क्ष॒साम् । र॒क्ष॒साम॒प॒ह॒त्यै । अ॒प॒ह॒त्या अ॒न॒सा ।
 अ॒प॒ह॒त्या इ॒त्यप॑ – ह॒त्यै । अ॒न॒सा व॒हन्ति॑ । व॒ह॒न्त्य॒प॒चि॒तिम् ।
 अ॒प॒चि॒ति॒मे॒व । अ॒प॒चि॒ति॒मि॒त्यप॑ – चि॒तिम् । ए॒वा॒स्मिन् । अ॒स्मिन्
 द॒धा॒ति । द॒धा॒ति तस्मा॑त् । तस्मा॑द॒न॒स्वी । अ॒न॒स्वी च॑ । च॒ र॒थी ।
 र॒थी च॑ । चा॒ति॒थी॒नाम् । अ॒ति॒थी॒नाम॒प॒चि॒त॒त॒मौ ।
 अ॒प॒चि॒त॒त॒मा॒व॒प॒चि॒ति॒मा॒न् । अ॒प॒चि॒त॒त॒मा॒वि॒त्य॒प॒चि॒त॒त॒मौ । 10 (50/56)

TS 5.2.2.4 - Kramam

अ॒प॒चि॒ति॒मा॒न् भ॒वति॑ । अ॒प॒चि॒ति॒मा॒नि॒त्य॒प॒चि॒ति – मा॒न् । भ॒वति॑ यः ।
 य ए॒वम् । ए॒वम् वे॒द । वे॒द स॒मि॒धा । स॒मि॒धाऽग्नि॑म् । स॒मि॒धेति॑
 स॒म् – इ॒धा । अ॒ग्नि॒म् दु॒व॒स्य॑त । दु॒व॒स्य॑तेति॑ । इति॑ घृ॒ता॒नु॒षि॒क्ता॒म् ।
 घृ॒ता॒नु॒षि॒क्ता॒म॒व॒सि॒ते । घृ॒ता॒नु॒षि॒क्ता॒मि॒ति घृ॒त – अ॒नु॒षि॒क्ता॒म् । अ॒व॒सि॒ते
 स॒मि॒ध॒म् । अ॒व॒सि॒त इ॒त्यव॑ – सि॒ते । स॒मि॒ध॒मा । स॒मि॒ध॒मि॒ति
 स॒म् – इ॒ध॒म् । आ द॒धा॒ति । द॒धा॒ति य॒था । य॒थाऽति॑थ॒ये ।
 अ॒ति॒थ॒य आ॒ग॒ता॒य । आ॒ग॒ता॒य स॒र्पि॒ष्वत् । आ॒ग॒ता॒ये॒त्या – ग॒ता॒य ।

स॒र्पि॒ष्व॒दा॒ति॒थ्यम् । आ॒ति॒थ्यम् क्रि॒यते॑ ॥ क्रि॒यते॑ ता॒दृक् । ता॒दृगे॒व ।
 ए॒व तत् । तद् गा॒य॒त्रि॒या । गा॒य॒त्रि॒या ब्रा॒ह्म॒णस्य॑ ॥ ब्रा॒ह्म॒णस्य॑ गा॒य॒त्रः ।
 गा॒य॒त्रो हि॑ । हि ब्रा॒ह्म॒णः । ब्रा॒ह्म॒णस्त्रि॒ष्टु॒भा ॥ त्रि॒ष्टु॒भा रा॒ज॒न्यस्य॑ ।
 रा॒ज॒न्यस्य॑ त्रै॒ष्टु॒भः । त्रै॒ष्टु॒भो हि॑ । हि रा॒ज॒न्यः । रा॒ज॒न्योऽप्सु॑ ।
 अ॒प्सु भ॒स्म । अ॒प्स्वि॒त्यप् – सु॑ । भ॒स्म प्र॑ । प्र वे॒शय॑ति ।
 वे॒शय॑त्यप्सुयो॒निः । अ॒प्सुयो॒निर् वै॑ । अ॒प्सुयो॒निरि॒त्यप्सु॑-यो॒निः ।
 वा अ॒ग्निः । अ॒ग्निः स्वा॒म् । स्वा॒मे॒व । ए॒वैन॑म् । ए॒नम् यो॒निम् ॥
 यो॒निम् ग॒मय॑ति । ग॒मय॑ति ति॒सृ॒भिः । ति॒सृ॒भिः प्र॑ । ति॒सृ॒भिरि॑ति
 ति॒सृ – भिः॑ । प्र वे॒शय॑ति । वे॒शय॑ति त्रि॒वृत् । त्रि॒वृद् वै॑ ।
 त्रि॒वृदि॑ति त्रि – वृत् । वा अ॒ग्निः । 11 (50/60)

TS 5.2.2.5 - Kramam

अ॒ग्निर् या॒वान् । या॒वा॒ने॒व । ए॒वा॒ग्निः । अ॒ग्नि॒स्तम् । तम् प्र॑ति॒ष्ठाम् ।
 प्र॑ति॒ष्ठाम् ग॒मय॑ति । प्र॑ति॒ष्ठामि॑ति प्र॒ति – स्था॒म् । ग॒मय॑ति प॒रा ॥
 प॒रा वै॑ । वा ए॒षः । ए॒षोऽग्नि॑म् । अ॒ग्निम् व॑पति । व॒पति॑ यः ।
 योऽप्सु॑ । अ॒प्सु भ॒स्म । अ॒प्स्वि॒त्यप् – सु॑ । भ॒स्म प्र॑वे॒शय॑ति ।

प्र॒वेश॑यति॒ ज्योति॑ष्मती॒भ्याम् । प्र॒वेश॑यतीति॒ प्र – वे॒श॑यति ।
ज्योति॑ष्मती॒भ्याम॑व । अव॑ दधाति । द॒धाति॑ ज्योतिः । ज्योति॑रेव ।
ए॒वास्मिन् । अ॒स्मिन् द॒धाति॑ । द॒धाति॑ द्वा॒भ्याम् । द्वा॒भ्याम् प्र॒तिष्ठि॑त्यै ।
प्र॒तिष्ठि॑त्यै परा॑ । प्र॒तिष्ठि॑त्या इति॒ प्रति॑ – स्थि॒त्यै । परा॑ वै । वा ए॒षः ।
ए॒ष प्र॒जाम् । प्र॒जाम् प॒शून् । प्र॒जामि॑ति॒ प्र – जा॑म् । प॒शून् व॑पति ।
व॒पति॑ यः । यो॑ऽप्सु । अ॒प्सु भ॒स्म । अ॒प्सि॒स्वत्य॑प् – सु ।
भ॒स्म प्र॒वेश॑यति । प्र॒वेश॑यति पुनः । प्र॒वेश॑यतीति॒ प्र – वे॒श॑यति ।
पुन॑रूर्जा । ऊ॒र्जा स॒ह । स॒ह र॒य्या । र॒य्येति॑ । इति॒ पुनः । पुन॑रुदैति ।
उ॒दैति॑ प्र॒जाम् । उ॒दैतीत्यु॑त् – ऐति॑ । प्र॒जामे॒व । प्र॒जामि॑ति॒ प्र – जा॑म् ।
ए॒व प॒शून् । प॒शूना॑त्मन् । आ॒त्मन् ध॑त्ते । ध॒त्ते पुनः । पुन॑स्त्वा ।
त्वा॑ऽदित्याः ( ) । आ॒दि॒त्या रु॒द्राः । 12 (50/59)

TS 5.2.2.6 - Kramam

रु॒द्रा व॑सवः । व॑सवः स॒म् । स॒मि॒न्धता॑म् । इ॒न्धता॑मिति॒ । इ॒त्याह॑ ।
आ॒हैताः । ए॒ता वै । वा ए॒तम् । ए॒तम् दे॒वताः॑ । दे॒वता॑ अ॒ग्रे ।
अ॒ग्रे स॒म् । स॒मै॒न्धत॑ । ऐ॒न्धत॑ ताभिः । ताभि॑रेव । ए॒वैन॑म् ।
ए॒न॒ꣳ स॒म् । स॒मि॒न्धे । इ॒न्धे बो॑ध । बो॒धा सः॑ । स बो॑धि । बो॒धीति॑ ।

इ॒त्यु॒प । उ॒प ति॒ष्ठते । ति॒ष्ठते॒ बो॒धय॑ति । बो॒धय॑त्ये॒व । ए॒वैन॑म् । ए॒नम्
तस्मा॑त् । तस्मा॑त् सु॒प्त्वा । सु॒प्त्वा प्र॒जाः । प्र॒जाः प्र । प्र॒जा इति॑
प्र – जाः । प्र बु॒द्ध्यन्ते॑ । बु॒द्ध्यन्ते॑ यथा॒स्थान॑म् । यथा॒स्थान॑मु॒प ।
यथा॒स्थान॑मि॒ति यथा – स्थान॑म् । उ॒प ति॒ष्ठते । ति॒ष्ठते॒ तस्मा॑त् ।
तस्मा॑द् यथा॒स्थान॑म् । यथा॒स्थान॑म् प॒शवः॑ । यथा॒स्थान॑मि॒ति
यथा – स्थान॑म् । प॒शवः॑ पुनः॑ । पुन॑रेत्य॑ । ए॒त्यो॒प । ए॒त्येत्या॑ – इत्य॑ ।
उ॒प ति॒ष्ठन्ते । ति॒ष्ठन्त॑ इति॑ ति॒ष्ठन्ते ॥ 13 (42/46)

(वै विश्वे॑ दे॒वा – ज्योति॑ष्मा – न॒प॒चित॑तमौ – त्रि॒वृ॒द्धा – आ॑दि॒त्या
– द्वि॑च॒त्वारि॑ञ्च) (A2)

TS 5.2.3.1 - Kramam

याव॑ती वै । वै पृ॒थि॒वी । पृ॒थि॒वी तस्यै॑ । तस्यै॑ य॒मः । य॒म
आधि॑पत्यम् । आधि॑पत्यम् परि॑ । आधि॑पत्यमि॒त्याधि॑ – प॒त्यम् ।
प॒री॒याय॑ । इ॒याय॑ यः । यो वै । वै य॒मम् । य॒मम् दे॒वय॑जनम् ।
दे॒वय॑जनम॒स्याः । दे॒वय॑जनमि॒ति दे॒व-य॑जनम् । अ॒स्या अ॒निर्या॑च्य ।
अ॒निर्या॑च्याग्निम् । अ॒निर्या॑च्येत्य॒निः – या॒च्य । अ॒ग्निम् चि॑नुते ।
चि॒नुते॑ य॒माय॑ । य॒मायै॑नम् । ए॒नञ् सः॑ । स चि॑नुते । चि॒नुते॑ऽप ।

अपे॑त । इ॒तेति॑ । इ॒त्य॒द्ध्यव॑साययति । अ॒द्ध्यव॑साययति यमम् ।
 अ॒द्ध्यव॑साययतीत्यधि॑ – अव॑साययति । यममे॒व । ए॒व दे॒वय॑जनम् ।
 दे॒वय॑जनमस्यै॑ । दे॒वय॑जनमिति॑ दे॒व – य॑जनम् । अस्यै॑ निर्या॒च्य ।
 निर्या॒च्यात्म॑ने॑ । निर्या॒च्येति॑ निः – या॒च्य । आ॒त्मने॑ऽग्निम् । अ॒ग्निम्
 चि॒नुते॑ । चि॒नुत॑ इ॒ष्वग्रे॑ण । इ॒ष्वग्रे॑ण वै । इ॒ष्वग्रे॑णेती॒षु – अ॒ग्रेण॑ ।
 वा अ॒स्याः । अ॒स्या अ॒नामृ॑तम् । अ॒नामृ॑तमिच्छन्तः॑ ।
 अ॒नामृ॑तमित्यना॑ – मृ॒तम् । इ॒च्छन्तो॑ न । ना॒विन्द॑न् । अ॒विन्द॑न् ते ।
 ते दे॒वाः । दे॒वा ए॒तत् । ए॒तद् य॑जुः । य॑जुरपश्यन् । अ॒पश्य॑न्नप ।
 अपे॑त । इ॒तेति॑ । इति॑ यत् । यदे॒तेन॑ । ए॒तेना॑द्ध्यवसाययति ।
 अ॒द्ध्यव॑साययत्यनामृ॑ते । अ॒द्ध्यव॑साययतीत्यधि॑ – अव॑साययति ।

14 (50/59)

TS 5.2.3.2 - Kramam

अ॒नामृ॑त ए॒व । अ॒नामृ॑त इत्यना॑-मृ॒ते । ए॒वाग्नि॑म् । अ॒ग्निम् चि॒नुते॑ ।
 चि॒नुत॑ उ॒त् । उ॒द्धन्ति॑ । ह॒न्ति यत् । यदे॒व । ए॒वास्याः॑ । अ॒स्या
 अ॒मेद्ध्य॑म् । अ॒मेद्ध्य॑म् तत् । तद॒प । अ॒प ह॑न्ति । ह॒न्त्यपः॑ ।

अपोऽव॑ । अवो॑क्षति । उ॒क्षति॑ शान्त्यै॑ । शान्त्यै॑ सि॒कताः॑ । सि॒कता॑ नि॒ ।
 नि॑ वपति । व॒पत्ये॒तत् । ए॒तद् वै । वा अ॒ग्नेः । अ॒ग्नेर् वै॑श्वा॒नर॒स्य ।
 वै॒श्वा॒नर॒स्य रू॒पम् । रू॒पꣳ रू॒पेण॑ । रू॒पेणै॒व । ए॒व वै॑श्वा॒नर॒म् ।
 वै॒श्वा॒नर॒मव॑ । अव॑ रु॒न्धे । रु॒न्ध ऊ॒षान् । ऊ॒षान् नि॑ । नि॑ वपति ।
 वपति॑ पु॒ष्टिः । पु॒ष्टिर् वै । वा ए॒षा । ए॒षा प्र॒जन॑नम् । प्र॒जन॑नम् य॑त् ।
 प्र॒जन॑नमि॒ति प्र – ज॑ननम् । यदू॒षाः । ऊ॒षाः पु॒ष्ट्याम् । पु॒ष्ट्यामे॒व ।
 ए॒व प्र॒जन॑ने । प्र॒जन॑नेऽग्नि॒म् । प्र॒जन॑न इति॑ प्र – ज॑नने ।
 अ॒ग्निम् चि॑नुते । चि॒नुतेऽथो॑ । अथो॑ स॒म्(२)ज्ञाने॑ । अथो॑ इत्यथो॑ ।
 स॒म्(२)ज्ञान॑ ए॒व । स॒म्(२)ज्ञान॑ इति॑ स॒म्. – ज्ञाने॑ । ए॒व
 स॒म्(२)ज्ञान॑म् । स॒म्(२)ज्ञानꣳ हि । स॒म्(२)ज्ञान॑मि॒ति स॒म्. – ज्ञान॑म् ।
 ह्ये॒तत् । ए॒तत् प॒शूनाम्॑ । 15 (50/56)

TS 5.2.3.3 - Kramam

प॒शूनाम्॑ य॑त् । यदू॒षाः । ऊ॒षा द्या॑वापृ॒थिवी॑ । द्या॑वापृ॒थिवी॑ स॒ह ।
 द्या॑वापृ॒थिवी॑ इति॑ द्या॒वा – पृ॒थिवी॑ । स॒हास्ता॑म् । आ॒स्ताम् ते॑ ।
 ते वि॑यती । ते इति॑ ते । वि॒यती॑ अ॒ब्रूता॑म् । वि॒यती॑ इति॑ वि – य॒ती ।
 अ॒ब्रूता॑मस्तु॑ । अ॒स्त्वे॒व । ए॒व नौ॑ । नौ॑ स॒ह । स॒ह य॒ज्ञिय॑म् ।

य॒ज्ञि॒य॒मि॒ति॑ । इति॑ यत् । यद॒मु॒ष्याः॑ । अ॒मु॒ष्या॑ य॒ज्ञि॒य॒म् ।
 य॒ज्ञि॒य॒मा॒सीत्॑ । आ॒सीत्॑ तत् । तद॒स्याम् । अ॒स्याम॑दधात् । अ॒द॒धात्
 ते । त ऊ॒षाः॑ । ऊ॒षा॑ अ॒भवन् । अ॒भवन्॑ यत् । यद॒स्याः॑ । अ॒स्या
 य॒ज्ञि॒य॒म् । य॒ज्ञि॒य॒मा॒सीत्॑ । आ॒सीत्॑ तत् । तद॒मु॒ष्याम् । अ॒मु॒ष्याम॑दधात् ।
 अ॒द॒धात् तत् । तद॒दः॑ । अ॒दश्च॑न्द्रम॒सि॑ । च॒न्द्रम॑सि कृ॒ष्णम् ।
 कृ॒ष्णमू॑षान् । ऊ॒षान् नि॒वप॑न् । नि॒वप॑न्नदः । नि॒वप॑न्निति॒ नि – व॑पन् ।
 अ॒दो ध्या॑येत् । ध्या॒येद् द्या॑वापृ॒थि॒व्योः॑ । द्या॑वापृ॒थि॒व्यो॒रे॒व ।
 द्या॑वापृ॒थि॒व्यो॒रिति॑ द्या॒वा – पृ॒थि॒व्योः॑ । ए॒व य॒ज्ञि॒ये॑ । य॒ज्ञि॒येऽग्नि॑म् ।
 अ॒ग्नि॒म् चि॑नुते । चि॒नुते॑ऽयम् । अ॒य॒ꣳ सः॑ । सो अ॒ग्निः॑ । अ॒ग्निरिति॑ ।
 इति॑ वि॒श्वामि॑त्रस्य । वि॒श्वामि॑त्रस्य सू॒क्तम् ।

वि॒श्वामि॑त्रस्येति॒ विश्व॑ – मि॒त्रस्य॑ । 16 (50/56)

TS 5.2.3.4 - Kramam

सू॒क्तम् भ॑वति । सू॒क्तमि॑ति॒ सु – उ॒क्तम् । भ॑वत्ये॒तेन॑ । ए॒तेन॑ वै ।
 वै वि॒श्वामि॑त्रः । वि॒श्वामि॑त्रोऽग्नेः । वि॒श्वामि॑त्र इति॒ विश्व॑ – मि॒त्रः ।
 अ॒ग्नेः प्रि॒यम् । प्रि॒यम् धा॑म । धा॒माव॑ । अ॒वा॒रु॒न्ध । अ॒रु॒न्धा॒ग्नेः॑ ।

अ॒ग्ने॒रे॒व । ए॒वै॒ते॒न । ए॒ते॒न प्रि॒यम् । प्रि॒यम् धा॒म । धा॒मा॒व ।
 अ॒व रु॒न्धे । रु॒न्धे छ॒न्दो॒भिः । छ॒न्दो॒भिर् वै । छ॒न्दो॒भिरि॒ति
 छ॒न्दः – भिः । वै दे॒वाः । दे॒वाः सु॒वर्ग॑म् । सु॒वर्ग॑म् लो॒कम् ।
 सु॒वर्ग॑मि॒ति सु॒वः – ग॒म् । लो॒क॒मा॒यन् । आ॒यन् च॒त॒स्रः । च॒त॒स्रः
 प्रा॒चीः । प्रा॒चीरु॒प । उ॒प द॒धाति॑ । द॒धाति॑ च॒त्वारि॑ । च॒त्वारि॑
 छ॒न्दा॑ँ॒सि । छ॒न्दा॑ँ॒सि छ॒न्दो॒भिः । छ॒न्दो॒भिरे॒व । छ॒न्दो॒भिरि॒ति
 छ॒न्दः – भिः । ए॒व तत् । तद् यज॑मानः । यज॑मानः सु॒वर्ग॑म् ।
 सु॒वर्ग॑म् लो॒कम् । सु॒वर्ग॑मि॒ति सु॒वः – ग॒म् । लो॒कमे॑ति ।
 ए॒ति ते॒षाम् । ते॒षाँ सु॒वर्ग॑म् । सु॒वर्ग॑म् लो॒कम् । सु॒वर्ग॑मि॒ति
 सु॒वः – ग॒म् । लो॒कम् य॑ताम् । य॑ताम् दि॒शः । दि॒शः स॒म् ।
 स॒म॒व्ली॑यन्त । अ॒व्ली॑यन्त ते । ते द्वे । द्वे पु॒रस्ता॑त् । द्वे इति॑ द्वे ।
 पु॒रस्ता॑त् स॒मीची॑ । स॒मीची॑ उ॒प । स॒मीची॑ इति॑ स॒मीची॑ ।
 उ॒पा॒द॒धत॑ । अ॒द॒धत॑ द्वे । द्वे प॒श्चात् । द्वे इति॑ द्वे । 17 (50/60)

TS 5.2.3.5 - Kramam

प॒श्चात् स॒मीची॑ । स॒मीची॑ ता॒भिः । स॒मीची॑ इति॑ स॒मीची॑ ।
 ता॒भिर् वै । वै ते । ते दि॒शः । दि॒शोऽदृ॑हन् । अ॒दृ॑हन् यत् ।

यद् द्वे । द्वे पुरस्तात् । द्वे इति द्वे । पुरस्तात् समीची ।
 समीची उपदधाति । समीची इति समीची । उपदधाति द्वे ।
 उपदधातीत्युप – दधाति । द्वे पश्चात् । द्वे इति द्वे । पश्चात् समीची ।
 समीची दिशाम् । समीची इति समीची । दिशाम् विधृत्यै । विधृत्या
 अथौ । विधृत्या इति वि – धृत्यै । अथो पशवः । अथो इत्यथौ ।
 पशवो वै । वै छन्दांसि । छन्दांसि पशून् । पशूनेव । एवास्मै ।
 अस्मै समीचः । समीचो दधाति । दधात्यष्टौ । अष्टावुप । उप दधाति ।
 दधात्यष्टाक्षरा । अष्टाक्षरा गायत्री । अष्टाक्षरेत्यष्टा – अक्षरा । गायत्री
 गायत्रः । गायत्रोऽग्निः । अग्निर् यावान् । यावानेव । एवाग्निः ।
 अग्निस्तम् । तम् चिनुते । चिनुतेऽष्टौ । अष्टावुप । उप दधाति ।
 दधात्यष्टाक्षरा । अष्टाक्षरा गायत्री । अष्टाक्षरेत्यष्टा – अक्षरा । गायत्री
 गायत्री । गायत्री सुवर्गम् । सुवर्गम् लोकम् । सुवर्गमिति सुवः-गम् ।
 लोकमञ्जसा । अञ्जसा वेद । वेद सुवर्गस्य । सुवर्गस्य लोकस्य ।
 सुवर्गस्येति सुवः – गस्य । लोकस्य प्रजात्यै । 18 (50/62)

TS 5.2.3.6 - Kramam

प्र॒ज्ञा॒त्यै॑ त्रयो॒दश॑ । प्र॒ज्ञा॒त्या॒ इति॑ प्र-ज्ञा॒त्यै॑ । त्रयो॒दश॑ लो॒कम्पृ॒णाः ।
 त्रयो॒दशे॒ति त्रयः॑ – द॒श । लो॒कम्पृ॒णा उप॑ । लो॒कम्पृ॒णा इति॑
 लो॒कम् – पृ॒णाः । उप॑ दधाति । द॒धा॒त्येक॑वि॒ंशतिः॑ । एक॑वि॒ंशतिः॑
 सम् । एक॑वि॒ंशति॑रित्येक॑ – वि॒ंशतिः॑ । सम् प॒द्यन्ते॑ । प॒द्यन्ते॑
 प्र॒तिष्ठा॑ । प्र॒तिष्ठा॑ वै । प्र॒तिष्ठे॑ति प्रति – स्था । वा एक॑वि॒ंशः ।
 एक॑वि॒ंशः प्र॒तिष्ठा॑ । एक॑वि॒ंश इत्येक॑ – वि॒ंशः । प्र॒तिष्ठा॑
 गार्.ह॒पत्यः॑ । प्र॒तिष्ठे॑ति प्रति – स्था । गार्.ह॒पत्य॑ एक॑वि॒ंशस्य॑ ।
 गार्.ह॒पत्य॑ इति॑ गार्.ह – प॒त्यः । एक॑वि॒ंशस्यै॒व ।
 एक॑वि॒ंशस्ये॒त्येक॑ – वि॒ंशस्य॑ । ए॒व प्र॒तिष्ठाम्॑ । प्र॒तिष्ठाम्॑
 गार्.ह॒पत्यम्॑ । प्र॒तिष्ठामि॑ति प्रति – स्थाम् । गार्.ह॒पत्यम॑नु ।
 गार्.ह॒पत्यमि॑ति गार्.ह – प॒त्यम् । अनु॑ प्रति । प्रति॑ तिष्ठति । तिष्ठति॑
 प्रति॑ । प्र॒त्यग्नि॑म् । अ॒ग्निम् चि॒क्या॒नः । चि॒क्या॒नस्तिष्ठ॑ति । तिष्ठति॑
 यः । य ए॒वम् । ए॒वम् वे॒द । वे॒द पञ्च॑चितीकम् । पञ्च॑चितीकम्
 चिन्वी॑त । पञ्च॑चितीकमि॑ति पञ्च – चि॒तीकम्॑ । चिन्वी॑त प्रथ॒मम् ।
 प्रथ॒मम् चि॒न्वा॒नः । चि॒न्वा॒नः पा॒ङ्क्तः॑ । पा॒ङ्क्तो॑ य॒ज्ञः ।

य॒ज्ञः पा॒ङ्क्ताः । पा॒ङ्क्ताः प॒शवः । प॒शवो य॒ज्ञम् । य॒ज्ञमे॒व । ए॒व
प॒शून् । प॒शून्व । अ॒व रु॒न्धे । रु॒न्धे त्रि॒चि॒ती॒कम् । त्रि॒चि॒ती॒कम्
चि॒न्वी॒त । त्रि॒चि॒ती॒क॒मि॒ति त्रि - चि॒ती॒कम् । चि॒न्वी॒त द्वि॒तीयम् ।
द्वि॒तीयम् चि॒न्वा॒नः । चि॒न्वा॒नस्त्र॒यः । त्र॒य इ॒मे । इ॒मे लो॒काः ।
लो॒का ए॒षु । ए॒ष्वे॒व । ए॒व लो॒केषु ( ) । लो॒केषु प्र॒ति । 19 (50/63)

TS 5.2.3.7 - Kramam

प्र॒ति ति॒ष्ठति । ति॒ष्ठत्ये॒कचि॒ती॒कम् । ए॒कचि॒ती॒कम् चि॒न्वी॒त ।
ए॒कचि॒ती॒क॒मि॒त्ये॒क - चि॒ती॒कम् । चि॒न्वी॒त तृ॒तीयम् । तृ॒तीयम्
चि॒न्वा॒नः । चि॒न्वा॒न ए॒कधा । ए॒कधा वै । ए॒कधे॒त्ये॒क - धा ।
वै सु॒वर्गः । सु॒वर्गो लो॒कः । सु॒वर्ग इ॒ति सु॒वः - गः । लो॒क
ए॒कवृ॒ता । ए॒कवृ॒तै॒व । ए॒कवृ॒ते॒त्ये॒क - वृ॒ता । ए॒व सु॒वर्गम् । सु॒वर्गम्
लो॒कम् । सु॒वर्ग॒मि॒ति सु॒वः - गम् । लो॒कमे॒ति । ए॒ति पु॒री॒षेण ।
पु॒री॒षेणा॒भि । अ॒भ्यू॒हति । ऊ॒हति तस्मा॑त् । तस्मा॑न् मा॒से॒न ।
मा॒से॒ना॒स्थि । अ॒स्थि छ॒न्नम् । छ॒न्नम् न । न दु॒श्च॒र्मा । दु॒श्च॒र्मा
भ॒वति । दु॒श्च॒र्मे॒ति दुः - च॒र्मा । भ॒वति यः । य ए॒वम् । ए॒वम् वे॒द ।
वे॒द प॒ञ्च । प॒ञ्च चि॒तयः । चि॒तयो भ॒वन्ति । भ॒वन्ति प॒ञ्चभिः ।

पञ्चभिः॑ पुरीषैः॑ । पञ्चभिरिति॑ पञ्च – भिः॑ । पुरीषैरभि॑ ।
 अभ्यू॑हति । ऊ॒हति॑ द॒श । द॒श सम् । सम् प॒द्यन्ते॑ । प॒द्यन्ते॑ द॒शाक्ष॑रा ।
 द॒शाक्ष॑रा वि॒राट् । द॒शाक्ष॑रेति॒ द॒श – अ॒क्ष॒रा । वि॒राड॒न्नम् । वि॒राडि॑ति
 वि – राट् । अ॒न्नम् वि॒राट् । वि॒राड् वि॒राजि॑ । वि॒राडि॑ति वि – राट् ।
 वि॒राज्ये॒व । वि॒राजी॑ति वि – राजि॑ । ए॒वान्नाद्यै॑ । अ॒न्नाद्ये॒ प्रति॑ ।
 अ॒न्नाद्य॒ इत्य॑न्न–अद्यै॑ । प्रति॑ तिष्ठति । तिष्ठतीति॑ तिष्ठति ॥ 20 (47/59)
 (अ॒ध्यव॑साययति – ह्येत – द्वि॒श्वामि॑त्रस्या – दध॒त द्वे – लो॒कस्य॑ –
 लो॒केषु॑ – स॒प्तच॑त्वारि॒ञ्शच्च॑) (A3)

TS 5.2.4.1 - Kramam

वि वै । वा ए॒तौ । ए॒तौ द्वि॑षाते । द्वि॒षाते॒ यः । द्वि॒षाते॒ इति॑ द्वि॒षाते॒ ।
 यश्च॑ । च पु॒रा । पु॒राऽग्निः॑ । अ॒ग्निर् यः । यश्च॑ । चो॒खाया॑म् ।
 उ॒खाया॑म् सम् । स॒मितम् । इ॒तमि॑ति । इ॒ति च॑त॒सृभिः॑ । च॒त॒सृभिः॑
 सम् । च॒त॒सृभि॑रिति॒ च॒त॒सृ – भिः॑ । सम् नि । नि व॑पति । व॒पति
 च॒त्वारि॑ । च॒त्वारि॑ छ॒न्दा॑सि । छ॒न्दा॑सि छ॒न्दा॑सि । छ॒न्दा॑सि
 ख॒लु । ख॒लु वै । वा अ॒ग्नेः । अ॒ग्नेः प्रि॒या । प्रि॒या त॒नूः ।

त॒नूः प्रि॒यया॑ । प्रि॒ययै॒व । ए॒वैनौ॑ । ए॒नौ त॒नुवा॑ । त॒नुवा॑ स॒म् ।
 स॒ꣳ शा॒स्ति । शा॒स्ति स॒म् । स॒मित॒म् । इ॒तमि॒ति । इ॒त्याह॑ ।
 आ॒ह तस्मा॑त् । तस्मा॑द् ब्र॒ह्मणा॑ । ब्र॒ह्मणा॑ क्ष॒त्रम् । क्ष॒त्रꣳ स॒म् ।
 स॒मेति॑ । ए॒ति यत् । यथ् स॒न्युप्य॑ । स॒न्युप्य॑ वि॒हरति॑ । स॒न्युप्येति॑
 स॒म् – न्युप्य॑ । वि॒हरति॑ तस्मा॑त् । वि॒हरतीति॑ वि – ह॒रति॑ ।
 तस्मा॑द् ब्र॒ह्मणा॑ । ब्र॒ह्मणा॑ क्ष॒त्रम् । क्ष॒त्रम् वि॑ । व्येति॑ । ए॒त्यृतु॑भिः ।
 ऋ॒तुभिर् वै । ऋ॒तुभिरित्यृ॑तु – भिः । 21 (50/55)

TS 5.2.4.2 - Kramam

वा ए॒तम् । ए॒तम् दी॒क्षय॑न्ति । दी॒क्षय॑न्ति सः । स ऋ॒तुभिः॑ ।
 ऋ॒तुभिरे॒व । ऋ॒तुभिरित्यृ॑तु – भिः । ए॒व वि॒मुच्यः॑ । वि॒मुच्यो॑ मा॒ता ।
 वि॒मुच्य॑ इति॑ वि – मुच्यः॑ । मा॒तेव॑ । इ॒व पु॒त्रम् । पु॒त्रम् पृ॒थिवी॑ ।
 पृ॒थिवी॑ पु॒रीष्य॑म् । पु॒रीष्य॑मि॒ति । इ॒त्याह॑ । आ॒हर्तु॑भिः । ऋ॒तुभिरे॒व ।
 ऋ॒तुभिरित्यृ॑तु–भिः । ए॒वैनम्॑ । ए॒नम् दी॒क्षयि॑त्वा । दी॒क्षयि॑त्वर्तु॒भिः ।
 ऋ॒तुभिर् वि॑ । ऋ॒तुभिरित्यृ॑तु – भिः । वि॒मुञ्चति॑ । मु॒ञ्चति॑
 वै॒श्वान॑र्या । वै॒श्वान॑र्या शि॒क्यम् । शि॒क्यमा॑ । आ द॒त्ते ।
 द॒त्ते स्व॒दय॑ति । स्व॒दय॑त्ये॒व । ए॒वैनत्॑ । ए॒नन् नैर्ऋ॑तीः ।

नै॒र्ऋ॒तीः कृ॒ष्णाः । नै॒र्ऋ॒तीरि॒ति नैः – ऋ॒तीः । कृ॒ष्णास्ति॒स्रः ।
 त्रि॒स्रस्तु॑ष॒पक्वाः । तु॒ष॒पक्वा॒ भव॑न्ति । तु॒ष॒पक्वा॒ इति॑ तु॒ष-प॒क्वाः ।
 भव॑न्ति निर्ऋ॒त्यै । निर्ऋ॒त्यै वै । निर्ऋ॒त्या इति॑ निः – ऋ॒त्यै ।
 वा ए॒तत् । ए॒तद् भा॒ग॒धेय॑म् । भा॒ग॒धेय॑म् य॒त् । भा॒ग॒धेय॑मि॒ति
 भा॒ग – धेय॑म् । य॒त् तु॒षाः । तु॒षा निर्ऋ॒त्यै । निर्ऋ॒त्यै रू॒पम् ।
 निर्ऋ॒त्या इति॑ नि – ऋ॒त्यै । रू॒पम् कृ॒ष्णम् । कृ॒ष्णं रू॒पेण॑ ।
 रू॒पेणै॒व । ए॒व निर्ऋ॒तिम् । निर्ऋ॒तिम् नि॒रव॑दयते । निर्ऋ॒तिमि॒ति
 निः – ऋ॒तिम् । नि॒रव॑दयत इ॒माम् । नि॒रव॑दयत इति॑ निः-अ॒वद॑यते ।
 इ॒माम् दि॒शम् । दि॒शम् य॒न्ति । य॒न्त्ये॒षा । ए॒षा वै । 22 (50/61)

TS 5.2.4.3 - Kramam

वै निर्ऋ॒त्यै । निर्ऋ॒त्यै दिक् । निर्ऋ॒त्या इति॑ निः – ऋ॒त्यै । दि॒ख्
 स्वा॒याम् । स्वा॒यामे॒व । ए॒व दि॒शि । दि॒शि निर्ऋ॒तिम् । निर्ऋ॒तिम्
 नि॒रव॑दयते । निर्ऋ॒तिमि॒ति निः – ऋ॒तिम् । नि॒रव॑दयते स्व॒कृ॒ते ।
 नि॒रव॑दयत इति॑ निः – अ॒वद॑यते । स्व॒कृ॒त इ॒रि॒णे । स्व॒कृ॒त इति॑
 स्व – कृ॒ते । इ॒रि॒ण उप॑ । उप॑ द॒धाति॑ । द॒धाति॑ प्र॒दरे॑ । प्र॒दरे॑ वा ।
 प्र॒दर॑ इति॑ प्र – द॒रे । वै॒तत् । ए॒तद् वै । वै निर्ऋ॒त्याः ।

निर्ऋत्या आयतनम् । निर्ऋत्या इति निः – ऋत्याः । आयतन७
 स्वे । आयतनमित्या॥ – यतनम् । स्व एव । एवायतने । आयतने
 निर्ऋतिम् । आयतन इत्या॥ – यतने । निर्ऋतिम् निरवदयते ।
 निर्ऋतिमिति निः – ऋतिम् । निरवदयते शिष्यम् । निरवदयत इति
 निः – अवदयते । शिष्यमभि । अभ्युप । उप दधाति । दधाति
 नैर्ऋतः । नैर्ऋतो वै । नैर्ऋत इति नैः – ऋतः । वै पाशः ।
 पाशः साक्षात् । साक्षादेव । साक्षादिति स – अक्षात् । एवैनम् ।
 एनम् निर्ऋतिपाशात् । निर्ऋतिपाशान् मुञ्चति ।
 निर्ऋतिपाशादिति निर्ऋति-पाशात् । मुञ्चति तिस्रः । तिस्र उप ।
 उप दधाति । दधाति त्रेधाविहितः । त्रेधाविहितो वै । त्रेधाविहित इति
 त्रेधा-विहितः । वै पुरुषः । पुरुषो यावान् । यावानेव । एव पुरुषः ।
 पुरुषस्तस्मात् । तस्मान् निर्ऋतिम् । निर्ऋतिमव । निर्ऋतिमिति
 निः – ऋतिम् । अव यजते । यजते पराचीः । पराचीरुप ( ) ।
 उप दधाति । 23 (50/65)

TS 5.2.4.4 – Kramam

द॒धा॒ति॒ प॒रा॒ची॒म् । प॒रा॒ची॒मे॒व । ए॒वा॒स्मा॒त् । अ॒स्मा॒न् नि॒र्ऋ॒ति॒म् ।
 नि॒र्ऋ॒ति॒म् प्र । नि॒र्ऋ॒ति॒मि॒ति॒ निः – ऋ॒ति॒म् । प्र णु॒द॒ते ।
 नु॒द॒तेऽप्र॒तीक्ष॒म् । अ॒प्र॒तीक्ष॒मा । अ॒प्र॒तीक्ष॒मि॒त्यप्र॒ति – ईक्ष॒म् ।
 आ य॒न्ति॒ । य॒न्ति॒ नि॒र्ऋ॒त्याः । नि॒र्ऋ॒त्या अ॒न्तर्ऋ॒त्यू । नि॒र्ऋ॒त्या
 इति॒ निः – ऋ॒त्याः । अ॒न्तर्ऋ॒त्यू मा॒र्ज॒यि॒त्वा । अ॒न्तर्ऋ॒त्या
 इत्य॒न्तः – हि॒त्यू । मा॒र्ज॒यि॒त्वोप॒ । उप॒ तिष्ठ॑न्ते । तिष्ठ॑न्ते मे॒द्ध्य॒त्वाय॑ ।
 मे॒द्ध्य॒त्वाय॑ गा॒र्ह॒प॒त्यम् । मे॒द्ध्य॒त्वाये॒ति मे॒द्ध्य – त्वाय॑ ।
 गा॒र्ह॒प॒त्यमु॒प । गा॒र्ह॒प॒त्यमि॒ति गा॒र्ह – प॒त्यम् । उप॒ तिष्ठ॑न्ते ।
 तिष्ठ॑न्ते नि॒र्ऋ॒ति॒लो॒के । नि॒र्ऋ॒ति॒लो॒क ए॒व । नि॒र्ऋ॒ति॒लो॒क इति॑
 नि॒र्ऋ॒ति – लो॒के । ए॒व च॒रि॒त्वा । च॒रि॒त्वा पू॒ताः । पू॒ता दे॒वलो॒कम् ।
 दे॒वलो॒कमु॒पाव॑र्तन्ते । दे॒वलो॒कमि॒ति दे॒व – लो॒कम् । उ॒पाव॑र्तन्त
 ए॒कया॑ । उ॒पाव॑र्तन्त इत्यु॒प – आ॒व॑र्तन्ते । ए॒कयो॒प । उप॒ तिष्ठ॑न्ते ।
 तिष्ठ॑न्त ए॒क॒धा । ए॒क॒धै॒व । ए॒क॒धे॒त्ये॒क – धा॑ । ए॒व यज॑माने ।
 यज॑माने वी॒र्य॑म् । वी॒र्य॑म् द॒ध॒ति॒ । द॒ध॒ति॒ नि॒वेश॑नः ।

निवेश॑नः स॒ङ्गम॑नः । निवेश॑न इति॒ नि – वेश॑नः । स॒ङ्गम॑नो
वसू॑नाम् । स॒ङ्गम॑न इति॒ सम् – गम॑नः । वसू॑नामिति॒ । इत्या॑ह ।
आ॒ह प्र॒जा । प्र॒जा वै । प्र॒जेति॑ प्र – जा । वै प॒शवः॑ । प॒शवो॑ वसु॑ ।
वसु॑ प्र॒जया॑ । प्र॒जयै॒व । प्र॒जयेति॑ प्र – जया॑ । ए॒वैन॑म् । ए॒नम्
प॒शुभिः॑ । प॒शुभिः॑ सम् । प॒शुभिरिति॑ प॒शु – भिः॑ । सम॑र्द्धयन्ति ।
अ॒र्द्धय॑न्तीत्य॒र्द्धय॑न्ति ॥ 24 (48/63)

(ऋ॒तुभि॑ – रे॒षा – परा॑चीरु॒पा – षा॑च॒त्वारि॑ञ्शच्च) (A4)

TS 5.2.5.1 - Kramam

पुरु॑षमा॒त्रेण॑ वि । पुरु॑षमा॒त्रेणेति॑ पुरु॑ष – मा॒त्रेण॑ । वि मि॑मीते ।
मि॑मीते य॒ज्ञेन॑ । य॒ज्ञेन॑ वै । वै पुरु॑षः । पुरु॑षः सम्मि॑तः । सम्मि॑तो
य॒ज्ञप॑रु॒षा । सम्मि॑त इति॒ सम् – मि॑तः । य॒ज्ञप॑रु॒षैव॑ । य॒ज्ञप॑रु॒षेति॑
य॒ज्ञ – प॑रु॒षा । ए॒वैन॑म् । ए॒नम् वि॑ । वि मि॑मीते । मि॑मीते या॒वान् ।
या॒वान् पुरु॑षः । पुरु॑ष ऊ॒र्ध्वबा॑हुः । ऊ॒र्ध्वबा॑हुस्ता॒वान् ।
ऊ॒र्ध्वबा॑हुरित्य॒र्ध्व – बा॑हुः । ता॒वान् भव॑ति । भव॑त्येता॒वत् ।
एता॒वद् वै । वै पुरु॑षे । पुरु॑षे वी॒र्य॑म् । वी॒र्य॑म् वी॒र्येण॑ । वी॒र्येणै॒व ।
ए॒वैन॑म् । ए॒नम् वि॑ । वि मि॑मीते । मि॑मीते प॒क्षी । प॒क्षी भव॑ति ।

भवति॑ न । न हि॑ । ह्य॒पक्षः॑ । अ॒पक्षः॑ प॒तितुम्॑ । प॒तितुम्॑ ह॒ति ।
 अ॒र्ह॒त्य॒र॒न्निना॑ ॥ अ॒र॒न्निना॑ प॒क्षौ । प॒क्षौ द्रा॒घीया॑ञ्सौ । द्रा॒घीया॑ञ्सौ
 भवतः॑ । भ॒वत॑स्तस्मात् । तस्मात् प॒क्षप्र॑वयाञ्सि । प॒क्षप्र॑वयाञ्सि
 वयाञ्सि॑ । प॒क्षप्र॑वयाञ्सीति॑ प॒क्ष – प्र॑वयाञ्सि । वयाञ्सि॑
 व्याम॑मात्रौ । व्याम॑मात्रौ प॒क्षौ । व्याम॑मात्राविति॑ व्याम – मा॒त्रौ ।
 प॒क्षौ च॑ । च पु॒च्छम् । पु॒च्छम् च॑ । च भ॒वति॑ । भ॒वत्ये॒तावत्॑ ।
 ए॒तावद् वै॑ । वै पु॒रुषे॑ । पु॒रुषे॑ वी॒र्यम्॑ ।

वी॒र्यम्॑ वी॒र्य॑स॒म्मितः॑ । 25 (50/56)

TS 5.2.5.2 - Kramam

वी॒र्य॑स॒म्मितो॑ वे॒णुना॑ । वी॒र्य॑स॒म्मित॑ इति॑ वी॒र्य – स॒म्मितः॑ । वे॒णुना॑
 वि । वि मि॒मीते॑ । मि॒मीत॑ आ॒ग्नेयः॑ । आ॒ग्नेयो॑ वै । वै वे॒णुः । वे॒णुः
 स॒योनि॑त्वाय । स॒योनि॑त्वाय य॒जुषा॑ । स॒योनि॑त्वायेति॑ स॒योनि॑-त्वाय ।
 य॒जुषा॑ यु॒नक्ति॑ । य॒नक्ति॑ य॒जुषा॑ । य॒जुषा॑ कृ॒षति॑ । कृ॒षति॑ व्या॒वृत्त्यै॑ ।
 व्या॒वृत्त्यै॑ ष॒ङ्गवे॑न । व्या॒वृत्त्या॑ इति॑ वि – आ॒वृत्त्यै॑ । ष॒ङ्गवे॑न कृ॒षति॑ ।
 ष॒ङ्गवे॑नेति॑ षट् – ग॒वेन॑ । कृ॒षति॑ षट् । षड् वै । वा ऋ॒तवः॑ ।
 ऋ॒तव॑ ऋ॒तुभिः॑ । ऋ॒तुभि॑रे॒व । ऋ॒तुभि॑रिति॑त्यु॒तु – भिः॑ । ए॒वैनम्॑ ।

ए॒नम् कृ॒षति॑ । कृ॒षति॑ यत् । यद् द्वा॒दश॑ग॒वेन॑ । द्वा॒दश॑ग॒वेन॑
सम्॑व॒थ्स॒रेण॑ । द्वा॒दश॑ग॒वेनेति॑ द्वा॒दश॑ – ग॒वेन॑ । सम्॑व॒थ्स॒रेणै॒व ।
सम्॑व॒थ्स॒रेणेति॑ सम् – व॒थ्स॒रेण॑ । ए॒वेयम् । इ॒यम् वै॑ । वा अ॒ग्नेः ।
अ॒ग्नेरति॑दाहात् । अ॒ति॒दा॒हाद॒बिभेत्॑ । अ॒ति॒दा॒हादि॒त्यति॑ – दा॒हात् ।
अ॒बि॒भेथ् सा॑ । सै॒तत् । ए॒तद् द्वि॒गुण॑म् । द्वि॒गुण॑म॒पश्यत्॑ । द्वि॒गुण॑मि॒ति
द्वि – गु॒णम् । अ॒पश्यत्॑ कृ॒ष्टम् । कृ॒ष्टम् च॑ । चा॒कृष्ट॑म् । अ॒कृष्ट॑म्
च । च॒ ततः॑ । ततो॒ वै । वा इ॒माम् । इ॒माम् न॑ । ना॒ति । अ॒त्यद॑हत् ।
अ॒दह॑द् यत् । यत् कृ॒ष्टम् । कृ॒ष्टम् च॑ । चा॒कृष्ट॑म् । अ॒कृष्ट॑म् च॑ ।
च॒ भव॑ति । 26 (50/59)

TS 5.2.5.3 - Kramam

भ॒वत्य॑स्याः । अ॒स्या अ॒नति॑दाहाय । अ॒नति॑दाहाय द्वि॒गुण॑म् ।
अ॒नति॑दाहा॒येत्य॑नति – दा॒हाय॑ । द्वि॒गुण॑म् तु । द्वि॒गुण॑मि॒ति
द्वि – गु॒णम् । त्वै॑ । वा अ॒ग्निम् । अ॒ग्निमु॑द्यन्तुम् । उ॒द्यन्तु॑मर्॒हति॑ ।
उ॒द्यन्तु॑मित्युत् – य॒न्तुम् । अ॒र्ह॒तीति॑ । इ॒त्याहुः॑ । आ॒हुर् यत् ।
यत् कृ॒ष्टम् । कृ॒ष्टम् च॑ । चा॒कृष्ट॑म् । अ॒कृष्ट॑म् च॑ । च॒ भव॑ति ।
भ॒वत्य॑ग्नेः । अ॒ग्नेरु॑द्यत्यै । उ॒द्यत्या॑ ए॒ताव॑न्तः । उ॒द्यत्या॑ इ॒त्युत्-य॒त्यै॑ ।

ए॒ता॒व॒न्तो॒ वै । वै प॒श॒वः । प॒श॒वो॒ द्वि॒पादः । द्वि॒पादश्च॒ । द्वि॒पाद॒
इति॑ द्वि – पादः । च चतु॑ष्पादः । चतु॑ष्पादश्च । चतु॑ष्पाद इति॑
चतुः – पादः । च तान् । तान् यत् । यत् प्राचः । प्राच उ॒थ्सृ॒जेत् ।
उ॒थ्सृ॒जेद् रु॒द्राय॑ । उ॒थ्सृ॒जेदित्यु॑त् – सृ॒जेत् । रु॒द्राय॑पि ।
अपि॑ द॒द्ध्यात् । द॒द्ध्याद् यत् । यद् दक्षि॑णा । दक्षि॑णा पि॒तृभ्यः॑ ।
पि॒तृभ्यो॒ नि । पि॒तृभ्य॑ इति॑ पि॒तृ – भ्यः । नि धु॒वेत् । धु॒वेद् यत् ।
यत् प्र॒तीचः॑ । प्र॒तीचो॒ रक्षा॑सि । रक्षा॑सि ह॒न्युः । ह॒न्युरु॒दीचः॑ ।
उ॒दीच॑ उ॒त् । उ॒थ् सृ॒जति॑ । सृ॒जत्ये॒षा । ए॒षा वै । वै दे॒वमनु॑ष्याणा॒म् ।
दे॒वमनु॑ष्याणा॒ं शान्ता॑ । दे॒वमनु॑ष्याणा॒मिति॑ दे॒व – मनु॑ष्याणा॒म् ।

शान्ता दिक् । दिक् ताम् । 27 (50/59)

TS 5.2.5.4 - Kramam

तामे॒व । ए॒वैनान् । ए॒नाननु॑ । अनू॒त् । उ॒थ् सृ॒जति॑ । सृ॒जत्यथो॑ ।
अथो॒ खलु॑ । अथो॒ इत्यथो॑ । ख॒ल्विमाम् । इ॒माम् दि॒शम् । दि॒शमु॒त् ।
उ॒थ् सृ॒जति॑ । सृ॒जत्यसौ॑ । अ॒सौ वै । वा आ॒दित्यः॑ ।
आ॒दित्यः॑ प्रा॒णः । प्रा॒णः प्रा॒णम् । प्रा॒ण इति॑ प्र – अ॒नः । प्रा॒णमे॒व ।

प्रा॒णमि॑ति॒ प्र – अ॒नम् । ए॒वैनान् । ए॒नान॑नु । अ॒नूत् । उ॒थ् सृ॑जति ।
 सृ॒जति॑ दक्षि॒णा । दक्षि॒णा पर्या॑वर्तन्ते । पर्या॑वर्तन्ते स्वम् । पर्या॑वर्तन्त
 इति॑ परि – आ॒वर्तन्ते । स्वमे॒व । ए॒व वी॒र्यम् । वी॒र्यम॑नु । अ॒नु
 पर्या॑वर्तन्ते । पर्या॑वर्तन्ते तस्मा॑त् । पर्या॑वर्तन्त इति॑ परि – आ॒वर्तन्ते ।
 तस्मा॑द् दक्षि॒णः । दक्षि॒णोऽर्द्धः । अ॒र्द्ध आ॒त्मनः॑ । आ॒त्मनो॑
 वी॒र्या॑वत्तरः । वी॒र्या॑वत्तरोऽथो॑ । वी॒र्या॑वत्तर इति॑ वी॒र्या॑वत् – त॒रः ।
 अथो॑ आ॒दित्य॑स्य । अथो॑ इत्यथो॑ । आ॒दित्य॑स्यैव । ए॒वावृ॑तम् ।
 आ॒वृ॒तम॑नु । आ॒वृ॒तमि॒त्या – वृ॑तम् । अ॒नुप॑र्यावर्तन्ते । पर्या॑वर्तन्ते
 तस्मा॑त् । पर्या॑वर्तन्त इति॑ परि – आ॒वर्तन्ते । तस्मा॑त् प॒राञ्चः॑ ।
 प॒राञ्चः॑ प॒शवः॑ । प॒शवो॑ वि । वि ति॑ष्ठन्ते । ति॑ष्ठन्ते प्र॒त्यञ्चः॑ ।
 प्र॒त्यञ्च॑ आ । आ॒ वर्त॑न्ते । वर्त॑न्ते तिस्र॑स्ति॒स्रः । तिस्र॑स्ति॒स्रः सी॒ताः॑ ।
 तिस्र॑स्ति॒स्र इति॑ तिस्रः॑ – तिस्रः॑ । सी॒ताः॑ कृष॑ति । 28 (50/60)

TS 5.2.5.5 - Kramam

कृष॑ति त्रि॒वृ॒तम् । त्रि॒वृ॒तमे॒व । त्रि॒वृ॒तमि॒ति त्रि॒-वृ॑तम् । ए॒व य॑ज्ञ॒मुखे॑ ।
 य॑ज्ञ॒मुखे॑ वि । य॑ज्ञ॒मुख॑ इति॑ य॑ज्ञ – मुखे॑ । वि या॑तयति ।
 या॑तयत्योष॑धीः । ओष॑धीर् वप॑ति । वप॑ति ब्र॒ह्म॒णा । ब्र॒ह्म॒णाऽन्न॑म् ।

अ॒न्न॒म॒व॒ । अ॒व॒ रु॒न्धे॒ । रु॒न्धे॒ ऽर्के॑ । अ॒र्के॑ ऽर्कः॑ । अ॒र्क॑श्ची॒यते॑ । ची॒य॒ते॒
 च॒तु॒र्द॒श॒भिः॑ । च॒तु॒र्द॒श॒भिर्॑ व॒पति॑ । च॒तु॒र्द॒श॒भि॒रिति॑ च॒तु॒र्द॒श॒ – भिः॑ ।
 व॒पति॑ स॒प्त । स॒प्त॒ ग्रा॒म्याः॑ । ग्रा॒म्या॑ ओष॒धयः॑ । ओष॒धयः॑ स॒प्त ।
 स॒प्तार॒ण्याः॑ । आ॒र॒ण्या॑ उ॒भयी॑षाम् । उ॒भयी॑षाम॒वरु॑द्ध्यै ।
 अ॒वरु॑द्ध्य॒या अ॒न्नस्या॑न्नस्य । अ॒वरु॑द्ध्य॒या इत्य॑व – रु॒द्ध्यै॑ ।
 अ॒न्नस्या॑न्नस्य व॒पति॑ । अ॒न्नस्या॑न्नस्येत्य॒न्नस्य॑ – अ॒न्नस्य॑ ।
 व॒पत्य॑न्नस्या॒न्नस्य॑ । अ॒न्नस्या॑न्नस्या॒वरु॑द्ध्यै ।
 अ॒न्नस्या॑न्नस्येत्य॒न्नस्य॑ – अ॒न्नस्य॑ । अ॒वरु॑द्ध्यै कृ॒ष्टे । अ॒वरु॑द्ध्य॒या
 इत्य॑व – रु॒द्ध्यै॑ । कृ॒ष्टे व॒पति॑ । व॒पति॑ कृ॒ष्टे । कृ॒ष्टे हि॑ । ह्योष॒धयः॑ ।
 ओष॒धयः॑ प्र॒तिति॑ष्ठन्ति । प्र॒तिति॑ष्ठन्त्यनु॒सीत॑म् । प्र॒तिति॑ष्ठन्तीति॑
 प्र॒ति – ति॑ष्ठन्ति । अनु॒सीत॑म् व॒पति॑ । अनु॒सीत॑मित्यनु – सी॒तम् ।
 व॒पति॑ प्र॒जात्यै॑ । प्र॒जात्यै॑ द्वा॒दश॑सु । प्र॒जात्या॑ इति॒ प्र – जा॒त्यै॑ ।
 द्वा॒दश॑सु सी॒तासु॑ । द्वा॒दश॑स्विति॒ द्वा॒दश॑ – सु॒ । सी॒तासु॑ व॒पति॑ ।
 व॒पति॑ द्वा॒दश॑ । द्वा॒दश॑ मा॒साः॑ । मा॒साः॑ स॒म्व॑त्स॒रः॑ । स॒म्व॑त्स॒रः॑
 स॒म्व॑त्स॒रेण॑ । स॒म्व॑त्स॒र इति॑ स॒म्व॑त्स॒रः॑ । स॒म्व॑त्स॒रेणै॒व ।

सम्॑व॒थ्स॒रेणे॑ति॒ सम् - व॒थ्स॒रेण॑ । ए॒वास्मै॑ ॥ अ॒स्मा अ॒न्नम् ।
 अ॒न्नम् प॑चति । प॒चति॑ यत् । यद॑ग्नि॒चित् । अ॒ग्नि॒चि॒दन॑वरुद्धस्य ।
 अ॒ग्नि॒चि॒दित्य॑ग्नि - चित् । 29 (50/64)

TS 5.2.5.6 - Kramam

अ॒न॒वरुद्ध॑स्या॒ञ्जीयात् । अ॒न॒वरुद्ध॑स्येत्य॒न॒व - रुद्ध॑स्य ।
 अ॒ञ्जीया॑द॒वरुद्धे॑न । अ॒वरुद्धे॑न वि । अ॒वरुद्धे॑नेत्य॒व - रुद्धे॑न ।
 व्य॑द्ध्येत । ऋ॒द्ध्येत॑ ये । ये व॒नस्प॑तीनाम् । व॒नस्प॑तीनाम् फ॒लग्र॑हयः ।
 फ॒लग्र॑हयस्तान् । फ॒लग्र॑हय इति॒ फल॑ - ग्र॒हयः॑ । तानि॒द्धमे॑ ।
 इ॒द्धमे॑ऽपि । अ॒पि प्र । प्रोक्षे॑त् । उ॒क्षे॒दन॑वरुद्धस्य ।
 अ॒न॒वरुद्ध॑स्या॒वरुद्ध्यै॑ । अ॒न॒वरुद्ध॑स्येत्य॒न॒व - रुद्ध॑स्य । अ॒वरुद्ध्यै॑
 दि॒ग्भ्यः॑ । अ॒वरुद्ध्या॑ इत्य॒व - रुद्ध्यै॑ । दि॒ग्भ्यो लो॒ष्टान् । दि॒ग्भ्य
 इति॑ दिक् - भ्यः । लो॒ष्टान्त् सम् । स॒मस्य॑ति । अ॒स्यति॑ दि॒शाम् ।
 दि॒शामे॒व । ए॒व वी॒र्यम् । वी॒र्य॑म॒वरुद्ध्यै॑ । अ॒वरुद्ध्यै॑ दि॒शाम् ।
 अ॒वरुद्ध्ये॑त्य॒व - रुद्ध्यै॑ । दि॒शाम् वी॒र्यम् । वी॒र्यम्॑ऽग्निम् । अ॒ग्निम्
 चि॒नुते॑ । चि॒नुते॑ यम् । यम् द्वि॒ष्यात् । द्वि॒ष्याद् यत्र॑ । यत्र॑ सः ।
 स स्यात् । स्यात् तस्यै॑ ॥ तस्यै॑ दि॒शः । दि॒शो लो॒ष्टम् । लो॒ष्टमा॑ ।

आ ह॑रेत् । ह॒रेदि॑षम् । इ॒षमूर्ज॑म् । ऊ॒र्जम॑हम् । अ॒हमि॑तः । इ॒त आ ।
 आ द॑दे । द॒द इति॑ । इ॒तीष॑म् । इ॒षमे॑व । ए॒वोर्ज॑म् । ऊ॒र्जम् तस्यै॑ ।
 तस्यै॑ दि॒शः । दि॒शोऽव॑ ( ) । अ॒व रु॑न्धे । रु॒न्धे क्षो॑धुकः । क्षो॑धुको
 भ॒वति॑ । भ॒वति॑ यः । यस्तस्या॑म् । तस्या॑म् दि॒शि । दि॒शि भ॑वति ।
 भ॒वत्यु॑त्तरवेदिम् । उ॒त्तर॑वेदिमु॒प । उ॒त्तर॑वेदिमित्यु॒त्तर – वे॒दिम् ।
 उ॒प व॑पति । व॒पत्यु॑त्तरवेद्याम् । उ॒त्तर॑वेद्यां हि ।
 उ॒त्तर॑वेद्यामित्यु॒त्तर – वे॒द्याम् । ह्यग्निः॑ । अ॒ग्निश्ची॑यते । ची॒यतेऽथो॑ ।
 अथो॑ प॒शवः॑ । अथो॑ इत्यथो॑ । प॒शवो॑ वै । वा उ॒त्तर॑वेदिः ।
 उ॒त्तर॑वेदिः प॒शून् । उ॒त्तर॑वेदिरित्यु॒त्तर – वे॒दिः । प॒शूने॑व । ए॒वाव॑ ।
 अ॒व रु॑न्धे । रु॒न्धेऽथो॑ । अथो॑ य॒ज्ञप॑रुषः । अथो॑ इत्यथो॑ ।
 य॒ज्ञप॑रुषोऽनन्तरित्यै॑ । य॒ज्ञप॑रुष इति॑ य॒ज्ञ – प॑रुषः ।
 अ॒नन्त॑रित्या इत्यनन्तः – इत्यै॑ ॥ 30 (75/88)

(च भ॒वत्ये॒ताव॑द्वै पु॒रुषे॑ वी॒र्य॑म् – यत्कृ॑ष्टञ्चाकृ॑ष्टञ्च – दि॒ख् –
 सी॒ता – अ॒ग्नि॑चि – द॒व – प॒ञ्चवि॑ंशतिश्च) (A5)

TS 5.2.6.1 - Kramam

अग्ने॑ तव॑ । तव॑ श्रवः॑ । श्रवो॑ वयः॑ । वय॑ इति॑ । इति॑ सिक्ताः॑ ।
 सिक्ता॑ नि । नि॑ वपति॑ । वपत्ये॑तत् । ए॒तद् वै । वा॑ अग्नेः॑ । अग्ने॑र्
 वै॑श्वा॒नरस्य॑ । वै॑श्वा॒नरस्य॑ सू॒क्तम् । सू॒क्तं सू॒क्तेन॑ । सू॒क्तमिति॑
 सु - उ॒क्तम् । सू॒क्तेनै॒व । सू॒क्तेनेति॑ सु - उ॒क्तेन॑ । ए॒व वै॑श्वा॒नरम् ।
 वै॑श्वा॒नरम॑व । अ॒व रु॒न्धे । रु॒न्धे ष॒ड्भिः । ष॒ड्भिर् नि । ष॒ड्भिरिति॑
 षट् - भिः॑ । नि॑ वपति॑ । वपति॑ षट् । ष॒ड् वै । वा॑ ऋ॒तवः॑ ।
 ऋ॒तवः॑ स॒म्व॑त्स॒रः । स॒म्व॑त्स॒रः स॒म्व॑त्स॒रः । स॒म्व॑त्स॒र इति॑
 स॒म्व॑त्स॒रः । स॒म्व॑त्स॒रोऽग्निः॑ । स॒म्व॑त्स॒र इति॑ स॒म्व॑त्स॒रः ।
 अ॒ग्निर् वै॑श्वा॒नरः॑ । वै॑श्वा॒नरः॑ सा॒क्षात् । सा॒क्षादे॒व । सा॒क्षादिति॑
 स - अ॒क्षात् । ए॒व वै॑श्वा॒नरम् । वै॑श्वा॒नरम॑व । अ॒व रु॒न्धे । रु॒न्धे
 स॒मु॒द्रम् । स॒मु॒द्रम् वै॑ । वै॑ ना॒म । ना॒मैतत् । ए॒तच् छ॒न्दः । छ॒न्दः
 स॒मु॒द्रम् । स॒मु॒द्रम॑नु । अ॒नु प्र॒जाः । प्र॒जाः प्र । प्र॒जा इति॑ प्र-जाः ।
 प्र जा॑यन्ते । जा॑यन्ते यत् । य॒देते॑न । ए॒तेन॑ सिक्ताः॑ । सिक्ता॑
 नि॒वपति॑ । नि॒वपति॑ प्र॒जाना॑म् । नि॒वप॑तीति॑ नि - वपति॑ ।

प्र॒जानाम् प्र॒जन॑नाय । प्र॒जानामि॑ति प्र – जानाम् । प्र॒जन॑नायेन्द्रः ।

प्र॒जन॑नायेति प्र – जन॑नाय । इन्द्रो॑ वृ॒त्राय॑ । 31 (50/60)

TS 5.2.6.2 - Kramam

वृ॒त्राय॑ व॒ज्रम् । व॒ज्रम् प्र । प्रा॒हरत् । अ॒हर॒थ् सः । स त्रे॒धा ।
 त्रे॒धा वि । व्य॑भवत् । अ॒भव॒थ् स्फ्यः॑ । स्फ्य॑स्तृतीयम् । तृती॒यञ् रथः॑ ।
 रथ॑स्तृतीयम् । तृती॒यम् यूपः॑ । यूप॑स्तृतीयम् । तृती॒यम् ये ।
 येऽन्त॑श्शराः । अ॒न्त॒श्शरा॑ अशी॑र्यन्त । अ॒न्त॒श्शरा॑ इत्यन्तः – शराः ।
 अशी॑र्यन्त ताः । ताः शर्क॑राः । शर्क॑रा अ॒भवन् । अ॒भवन् तत् ।
 तच्छर्क॑राणाम् । शर्क॑राणाञ् शर्क॑रत्वम् । शर्क॑रत्वम् व॒ज्रः ।
 शर्क॑रत्वमिति शर्क॑र – त्वम् । व॒ज्रो वै । वै शर्क॑राः । शर्क॑राः प॒शुः ।
 प॒शुर॒ग्निः । अ॒ग्निर् यत् । यच्छर्क॑राभिः । शर्क॑राभि॒र॒ग्निम् । अ॒ग्निम्
 परि॑मिनोति । परि॑मिनोति व॒ज्रेण॑ । परि॑मिनोतीति परि – मि॒नोति॑ ।
 व॒ज्रेणै॑व । ए॒वास्मै॑ । अ॒स्मै प॒शून् । प॒शून् परि॑ । परि॑ गृह्णाति । गृह्णा॑ति
 तस्मा॑त् । तस्मा॑द् व॒ज्रेण॑ । व॒ज्रेण॑ प॒शवः॑ । प॒शवः॑ परि॑गृहीताः ।
 परि॑गृहीतास्तस्मा॑त् । परि॑गृहीता इति परि – गृही॑ताः । तस्मा॑त्
 स्थे॒यान् । स्थे॒यान॒स्थे॒यसः॑ । अ॒स्थे॒यसो॑ न । नोप॑ । उप॑ हरते ।

हर॑ते त्रि॒स॒प्ता॒भिः॑ । त्रि॒स॒प्ता॒भिः॑ प॒शु॒का॒म॒स्य॑ ।

त्रि॒स॒प्ता॒भिरि॑ति त्रि – स॒प्ता॒भिः॑ । प॒शु॒का॒म॒स्य॑ परि॑ ।

प॒शु॒का॒म॒स्येति॑ प॒शु – का॒म॒स्य॑ । 32 (50/56)

TS 5.2.6.3 - Kramam

परि॑ मि॒नु॒यात् । मि॒नु॒या॒थ् स॒प्त॑ । स॒प्त॑ वै । वै शी॒र्ष॒ण्याः॑ ॥

शी॒र्ष॒ण्याः॑ प्रा॒णाः । प्रा॒णाः प्रा॒णाः । प्रा॒णा इति॑ प्र – अ॒नाः॑ ।

प्रा॒णाः प॒श॒वः॑ । प्रा॒णा इति॑ प्र – अ॒नाः॑ । प॒श॒वः॑ प्रा॒णैः॑ । प्रा॒णैरे॒व॑ ।

प्रा॒णैरि॑ति प्र–अ॒नैः॑ । ए॒वा॒स्मै॑ ॥ अ॒स्मै॑ प॒शून् । प॒शून्॒व॑ । अ॒व॒ रु॒न्धे॑ ।

रु॒न्धे त्रि॒ण॒वा॒भिः॑ । त्रि॒ण॒वा॒भिर् भ्रा॒तृ॒व्य॒वतः॑ । त्रि॒ण॒वा॒भिरि॑ति

त्रि – न॒वा॒भिः॑ । भ्रा॒तृ॒व्य॒वत॑ स्त्रि॒वृ॒तम् ॥ भ्रा॒तृ॒व्य॒वत॑ इति॑

भ्रा॒तृ॒व्य – व॒तः॑ । त्रि॒वृ॒तमे॒व॑ । त्रि॒वृ॒तमि॑ति त्रि – वृ॒तम् ॥ ए॒व व॒ज्रम् ॥

व॒ज्रं स॒म्भृ॒त्य॑ । स॒म्भृ॒त्य॑ भ्रा॒तृ॒व्या॒य॑ । स॒म्भृ॒त्येति॑ स॒म् – भृ॒त्य॑ ।

भ्रा॒तृ॒व्या॒य॑ प्र । प्र॑ ह॒रति॑ । ह॒रति॑ स्तृ॒त्यै॑ ॥ स्तृ॒त्या॑ अ॒परि॑मि॒ता॒भिः॑ ।

अ॒परि॑मि॒ता॒भिः॑ परि॑ । अ॒परि॑मि॒ता॒भिरि॑त्य॒परि॑ – मि॒ता॒भिः॑ ।

परि॑ मि॒नु॒यात् । मि॒नु॒याद॑परि॒मित॑स्य । अ॒परि॑मित॒स्याव॑रु॒द्ध्यै॑ ।

अ॒परि॑मित॒स्येत्य॑परि – मि॒त॒स्य॑ । अ॒व॒रु॒द्ध्यै॑ यम् ।

अवरुद्ध्य॑ इत्य॑व – रुद्ध्यै॑ । यम् काम॑येत । काम॑येताप॒शुः ।
 अप॒शुः स्या॑त् । स्या॑दिति॑ । इत्य॑परिमि॒त्य । अप॑रिमि॒त्य तस्य॑ ।
 अप॑रिमि॒त्येत्य॑परि – मि॒त्य । तस्य॑ शर्क॑राः । शर्क॑राः सि॒कताः ।
 सि॒कता वि॑ । व्यू॑हेत् । ऊ॒हेद॑परिगृही॒ते । अप॑रिगृही॒त ए॒व ।
 अप॑रिगृही॒त इत्य॑परि – गृही॒ते । ए॒वास्य॑ । अ॒स्य वि॒षूची॑नम् ।
 वि॒षूची॑न॒ञ् रेतः॑ । रेतः॑ परा॑ । परा॑ सिञ्च॑ति । सिञ्च॑त्यप॒शुः ।
 अप॒शुरे॒व । ए॒व भव॑ति । भव॑ति यम् । 33 (50/62)

TS 5.2.6.4 - Kramam

यम् काम॑येत । काम॑येत प॒शुमा॑न् । प॒शुमा॑न्थ् स्या॑त् । प॒शुमा॑निति॑
 प॒शु – मा॑न् । स्या॑दिति॑ । इति॑ परि॒मि॒त्य । परि॒मि॒त्य तस्य॑ ।
 परि॒मि॒त्येति॑ परि – मि॒त्य । तस्य॑ शर्क॑राः । शर्क॑राः सि॒कताः ।
 सि॒कता वि॑ । व्यू॑हेत् । ऊ॒हेत् परि॑गृही॒ते । परि॑गृही॒त ए॒व । परि॑गृही॒त
 इति॑ परि॒गृही॒ते । ए॒वास्मै॑ । अ॒स्मै स॒मीची॑नम् । स॒मीची॑न॒ञ् रेतः॑ ।
 रेतः॑ सिञ्च॑ति । सिञ्च॑ति प॒शुमा॑न् । प॒शुमा॑ने॒व । प॒शुमा॑निति॑
 प॒शु – मा॑न् । ए॒व भव॑ति । भव॑ति सौ॒म्या । सौ॒म्या वि॑ । व्यू॑हति ।
 ऊ॒हति॑ सोमः॑ । सोमो॑ वै । वै रेतो॑धाः । रेतो॑धा रेतः॑ ।

रेतो॑धा इति॑ रेतः – धाः । रेत॑ ए॒व । ए॒व तत् । तद् दधा॑ति । दधा॑ति
गाय॑त्रिया । गाय॑त्रिया ॥ ब्रा॒ह्मण॑स्य । ब्रा॒ह्मण॑स्य गाय॑त्रः । गाय॑त्रो हि ।
हि ब्रा॒ह्मणः॑ । ब्रा॒ह्मण॑स्त्रि॒ष्टुभा॑ । त्रि॒ष्टुभा॑ राज॑न्यस्य । राज॑न्यस्य
त्रै॒ष्टुभः॑ । त्रै॒ष्टुभो॑ हि । हि राज॑न्यः । राज॑न्यः श॒म्युम् । श॒म्युम्
बा॒र्हस्प॑त्यम् । श॒म्युमि॑ति श॒म् – यु॒म् । बा॒र्हस्प॑त्यम् मे॒धः ।
मे॒धो न । नो॒प । उ॒पा॒न॒मत् । अ॒न॒म॒थ् सः । सो॒ऽग्नि॑म् ।

अ॒ग्नि॑म् प्र । प्रा॒वि॒शत् । अ॒वि॒श॒थ् सः । 34 (50/56)

TS 5.2.6.5 - Kramam

सो॒ऽग्नेः॑ । अ॒ग्नेः कृ॑ष्णः । कृ॑ष्णो रू॒पम् । रू॒पम् कृ॑त्वा । कृ॑त्वोत् ।
उ॒दा॒य॒त । आ॒य॒त सः । सो॒ऽश्व॑म् । अ॒श्वम् प्र । प्रा॒वि॒शत् । अ॒वि॒श॒थ्
सः । सो॒ऽश्व॑स्य । अ॒श्वस्या॑वा॒न्तर॑श॒फः । अ॒वा॒न्तर॑श॒फोऽभ॑वत् ।
अ॒वा॒न्तर॑श॒फ इ॒त्यवा॑न्तर – श॒फः । अ॒भ॒वद् यत् । यद॑श्वम् ।
अ॒श्वमा॑क्र॒मय॑ति । आ॒क्र॒मय॑ति यः । आ॒क्र॒मय॑तीत्या – क्र॒मय॑ति ।
य ए॒व । ए॒व मे॒धः । मे॒धोऽश्व॑म् । अ॒श्वम् प्र । प्रा॒वि॒शत् ।
अ॒वि॒श॒त् तम् । तमे॒व । ए॒वा॒व । अ॒व रु॑न्धे । रु॒न्धे प्र॒जा॒प॒ति॒ना ।
प्र॒जा॒प॒ति॒नाऽग्निः॑ । प्र॒जा॒प॒ति॒नेति॑ प्र॒जा – प॒ति॒ना । अ॒ग्निश्चे॑त॒व्यः ।

चे॒त॒व्य॑ इति॑ । इ॒त्याहुः॑ । आ॒हुः प्रा॒जाप॒त्यः । प्रा॒जाप॒त्योऽश्वः॑ ।
 प्रा॒जाप॒त्य इति॑ प्रा॒जा – प॒त्यः । अश्वो॑ यत् । यदश्व॑म् ।
 अश्व॑मा॒क्रम॑यति । आ॒क्रम॑यति प्रा॒जाप॒तिना॑ ।
 आ॒क्रम॑यतीत्या॑ – क्र॒म॑यति । प्रा॒जाप॒तिनै॒व । प्रा॒जाप॒तिनेति॑
 प्रा॒जा – प॒तिना॑ । ए॒वाग्नि॑म् । अ॒ग्निम् चि॑नुते । चि॒नुते पु॒ष्कर॑पर्णम् ।
 पु॒ष्कर॑पर्णमुप॑ । पु॒ष्कर॑पर्णमिति॑ पु॒ष्कर – पर्ण॑म् । उप॑ दधाति ।
 दधा॑ति योनिः॑ । योनि॑र् वै । वा अ॒ग्नेः । अ॒ग्नेः पु॒ष्कर॑पर्णम् ।
 पु॒ष्कर॑पर्णं स॒योनि॑म् ( ) । पु॒ष्कर॑पर्णमिति॑ पु॒ष्कर – पर्ण॑म् ।
 स॒योनि॑मे॒व । स॒योनि॑मिति॑ स – यो॒निम् । ए॒वाग्नि॑म् । अ॒ग्निम् चि॑नुते ।
 चि॒नुतेऽपाम्॑ । अ॒पाम् पृ॒ष्ठम् । पृ॒ष्ठम॑सि । अ॒सीति॑ । इत्युप॑ ।
 उप॑ दधाति । दधा॑त्यपाम् । अ॒पाम् वै । वा ए॒तत् । ए॒तत् पृ॒ष्ठम् ।
 पृ॒ष्ठम् य॑त् । यत् पु॒ष्कर॑पर्णम् । पु॒ष्कर॑पर्णं रू॒पेण॑ । पु॒ष्कर॑पर्णमिति॑
 पु॒ष्कर – पर्ण॑म् । रू॒पेणै॒व । ए॒वैन॑त् । ए॒नदु॑प । उप॑ दधाति ।
 दधा॑तीति॑ दधाति ॥ 35 (70/80) (इन्द्रः – पशुकामस्य – भवत्य –
 विशथ् – सयोनिम् – विशतिश्च) (A6)

TS 5.2.7.1 - Kramam

ब्रह्म॑ जज्ञान॑म् । जज्ञान॑मिति॑ । इति॑ रुक्म॑म् । रुक्म॑मुप॑ । उप॑ दधाति॑ ।
 दधाति॑ ब्रह्म॑मुखाः । ब्रह्म॑मुखा॒ वै । ब्रह्म॑मुखा॒ इति॑ ब्रह्म॑ – मुखाः॒ ।
 वै प्रजा॑पतिः । प्रजा॑पतिः प्रजाः । प्रजा॑पतिरिति॑ प्रजा॑ – पतिः॒ ।
 प्रजा॑ असृजत॑ । प्रजा॑ इति॑ प्र – जाः । असृजत॑ ब्रह्म॑मुखाः ।
 ब्रह्म॑मुखा॒ एव । ब्रह्म॑मुखा॒ इति॑ ब्रह्म॑-मुखाः॒ । एव॑ तत् । तत् प्रजाः॒ ।
 प्रजा॑ यजमानः । प्रजा॑ इति॑ प्र – जाः । यजमानः॑ सृजते॑ । सृजते॑
 ब्रह्म॑ । ब्रह्म॑ जज्ञान॑म् । जज्ञान॑मिति॑ । इत्याह॑ । आह॑ तस्मात्॑ । तस्माद्
 ब्राह्म॑णः । ब्राह्म॑णो मुख्यः॑ । मुख्यो॑ मुख्यः॑ । मुख्यो॑ भवति॑ । भवति॑
 यः । य एवम्॑ । एवम्॑ वेद॑ । वेद॑ ब्रह्म॑वादिनः॑ । ब्रह्म॑वादिनो॑ वदन्ति॑ ।
 ब्रह्म॑वादिन॑ इति॑ ब्रह्म॑ – वादिनः॑ । वदन्ति॑ न । न पृथि॑व्याम् ।
 पृथि॑व्याम् न । नान्तरि॑क्षे । अन्तरि॑क्षे न । न दिवि॑ । दिव्य॑ग्निः ।
 अग्निश्चे॑तव्यः॑ । चे॒तव्य॑ इति॑ । इति॑ यत् । यत् पृथि॑व्याम् ।
 पृथि॑व्याम् चिन्वी॑त । चिन्वी॑त पृथि॑वीम् । पृथि॑वीꣳ शु॒चा ।
 शु॒चाꣳर्पयेत्॑ । अ॒र्पयेन्॑ न । नौष॑धयः । ओष॑धयो न ।
 न वन॑स्पतयः । वन॑स्पतयः प्र । 36 (50/56)

TS 5.2.7.2 - Kramam

प्र जायेरन् । जायेरन् यत् । यदन्तरिक्षे । अन्तरिक्षे चिन्वीत ।
 चिन्वीतान्तरिक्षम् । अन्तरिक्षं शुचा । शुचाऽर्पयेत् । अर्पयेन् न ।
 न वयांसि । वयांसि प्र । प्र जायेरन् । जायेरन् यत् । यद् दिवि ।
 दिवि चिन्वीत । चिन्वीत दिवम् । दिवं शुचा । शुचाऽर्पयेत् ।
 अर्पयेन् न । न पर्जन्यः । पर्जन्यो वर्षेत् । वर्षेद् रुक्मम् ।
 रुक्ममुप । उप दधाति । दधात्यमृतम् । अमृतम् वै । वै हिरण्यम् ।
 हिरण्यममृतम् । अमृत एव । एवाग्निम् । अग्निम् चिनुते ।
 चिनुते प्रजात्यै । प्रजात्यै हिरण्यम् । प्रजात्या इति प्र – जात्यै ।
 हिरण्यम् पुरुषम् । पुरुषमुप । उप दधाति । दधाति
 यजमानलोकस्य । यजमानलोकस्य विधृत्यै । यजमानलोकस्येति
 यजमान – लोकस्य । विधृत्यै यत् । विधृत्या इति वि – धृत्यै ।
 यदिष्टकायाः । इष्टकाया आतृण्णम् । आतृण्णमनूपदद्ध्यात् ।
 आतृण्णमित्या – तृण्णम् । अनूपदद्ध्यात् पशूनाम् ।
 अनूपदद्ध्यादित्यनु – उपदद्ध्यात् । पशूनाम् च । च यजमानस्य ।
 यजमानस्य च । च प्राणम् । प्राणमपि । प्राणमिति प्र – अनम् ।

अ॒पि द॒द्ध्यात् । द॒द्ध्याद् दक्षि॒णतः॑ ।

दक्षि॒णतः॑ प्राञ्च॒म् ॥ 37 (50/56)

TS 5.2.7.3 - Kramam

प्राञ्च॒मुप॑ । उप॑ दधाति । द॒धाति॑ दा॒धार॑ । दा॒धार॑ यज॒मान॒लो॒कम् ।
यज॒मान॒लो॒कम् न॑ । यज॒मान॒लो॒कमि॑ति यज॒मान॑ – लो॒कम् ।
न प॒शूना॑म् । प॒शूना॑म् च॑ । च॒ यज॒मान॒स्य॑ । यज॒मान॒स्य॑ च॑ ।
च॒ प्रा॒णम् । प्रा॒णम॑पि । प्रा॒णमि॑ति प्र – अ॒नम् । अ॒पि द॒धाति॑ ।
द॒धात्य॑थो॑ । अथो॑ खलु॑ । अथो॑ इत्य॑थो॑ । ख॒ल्विष्ट॑कायाः । इष्ट॑काया॒
आतृ॑ण्णम् । आतृ॑ण्णम॒नु । आतृ॑ण्णमि॒त्या – तृ॑ण्णम् । अ॒नूप॑ ।
उप॑ दधाति । द॒धाति॑ प्रा॒णाना॑म् । प्रा॒णाना॑मु॒त्सृष्ट्यै॑ । प्रा॒णाना॑मि॒ति
प्र – अ॒नाना॑म् । उ॒त्सृष्ट्यै॑ द्र॒प्सः । उ॒त्सृष्ट्या॑ इत्यु॒त् – सृष्ट्यै॑ ।
द्र॒प्सश्च॑स्क॒न्द । च॒स्क॒न्देति॑ । इत्य॑भि । अ॒भि मृ॑शति ।
मृ॑शति हो॒त्रासु॑ । हो॒त्रास्वे॒व । ए॒वैन॑म् । ए॒नम् प्र॑ति । प्र॑ति॒ ष्ठा॑पयति ।
स्था॑पयति सु॒चौ॑ । सु॒चावु॑प । उप॑ दधाति । द॒धात्या॑ज्य॒स्य॑ ।
आज्य॒स्य॑ पू॒र्णाम् । पू॒र्णाम् का॑र्ष्म॒र्यमयी॑म् । का॑र्ष्म॒र्यमयी॑म् द॒द्धनः॑ ।
का॑र्ष्म॒र्यमयी॑मि॒ति का॑र्ष्म॒र्य – मयी॑म् । द॒द्धनः॑ पू॒र्णाम् ।

पू॒र्णामौ॑दु॒म्बरी॑म् । औ॒दु॒म्बरी॑मि॒यम् । इ॒यम् वै । वै का॒र्ष्य॑म॒यी॑ ।
का॒र्ष्य॑म॒य्यसौ॑ । का॒र्ष्य॑म॒यीति॑ का॒र्ष्य॑ – म॒यी॑ । अ॒सावौ॑दु॒म्बरी॑ ।
औ॒दु॒म्बरी॑मे । इ॒मे ए॒व । इ॒मे इ॒तीमे॑ । ए॒वोप॑ । उ॒प ध॑त्ते ।

ध॑त्ते तू॒ष्णी॑म् । 38 (50/59)

TS 5.2.7.4 - Kramam

तू॒ष्णी॑मु॒प । उ॒प द॑धाति । द॒धाति॑ न । न हि । ही॒मे । इ॒मे य॑जु॒षा ।
इ॒मे इ॒तीमे॑ । य॒जु॒षाऽप्तु॑म् । आ॒प्तुम॑र्हति । अ॒र्हति॑ दक्षि॒णाम् ।
दक्षि॒णाम् का॒र्ष्य॑म॒यीम् । का॒र्ष्य॑म॒यीमु॑त्तराम् । का॒र्ष्य॑म॒यीमि॑ति
का॒र्ष्य॑ – म॒यीम् । उ॒त्तरा॑मौ॒दु॒म्बरी॑म् । उ॒त्तरा॑मि॒त्युत् – त॒राम् ।
औ॒दु॒म्बरी॑म् तस्मा॑त् । तस्मा॑द॒स्याः । अ॒स्या अ॒सौ । अ॒सावु॑त्तरा ।
उ॒त्तरा॑ऽऽज्य॒स्य । उ॒त्तरे॑त्युत् – त॒रा । आ॒ज्य॒स्य पू॒र्णाम् ।
पू॒र्णाम् का॒र्ष्य॑म॒यीम् । का॒र्ष्य॑म॒यीम् व॑ज्रः । का॒र्ष्य॑म॒यीमि॑ति
का॒र्ष्य॑ – म॒यीम् । व॑ज्रो वै । वा आ॒ज्यम् । आ॒ज्यम् व॑ज्रः ।
व॑ज्रः का॒र्ष्यः॑ । का॒र्ष्यो॑ व॒ज्रेण॑ । व॒ज्रेणै॒व । ए॒व य॑ज्ञ॒स्य ।
य॑ज्ञ॒स्य दक्षि॑णतः । दक्षि॑णतो रक्षा॒सि । रक्षा॑स्य॒प । अ॒प ह॑न्ति ।

हन्ति॑ द॒ध्नः॑ । द॒ध्नः॑ पू॒र्णाम् । पू॒र्णामौ॑दु॒म्बरी॑म् । औ॒दु॒म्बरी॑म्
 प॒शवः॑ । प॒शवो॑ वै । वै दधि॑ । द॒ध्ध्यूर्क॑ । ऊ॒र्गुदु॒म्बरः॑ । उ॒दु॒म्बरः॑
 प॒शुषु॑ । प॒शुष्वे॒व । ए॒वोर्ज॑म् । ऊ॒र्जम् दधा॑ति । द॒धाति॑ पू॒र्णे ।
 पू॒र्णे उप॑ । पू॒र्णे इति॑ पू॒र्णे । उप॑ दधाति । द॒धाति॑ पू॒र्णे । पू॒र्णे ए॒व ।
 पू॒र्णे इति॑ पू॒र्णे । ए॒वैन॑म् । ए॒नम॑मुष्मिन् । 39 (50/57)

TS 5.2.7.5 - Kramam

अ॒मुष्मिन् लो॒के । लो॒क उप॑ । उप॑ तिष्ठेते । तिष्ठेते॑ वि॒राजि॑ । तिष्ठेते॑
 इति॑ तिष्ठेते । वि॒राज्य॑ग्निः । वि॒राजी॑ति वि – राजि॑ । अ॒ग्निश्चे॑त॒व्यः ।
 चे॒त॒व्य इति॑ । इ॒त्याहुः॑ । आ॒हुः स्रुक् । स्रुग् वै । वै वि॒राट् ।
 वि॒राट् यत् । वि॒राडिति॑ वि – राट् । यथ् स्रुचौ॑ । स्रुचा॑वुप॒दधा॑ति ।
 उ॒प॒दधा॑ति वि॒राजि॑ । उ॒प॒दधा॑तीत्युप – दधा॑ति । वि॒राज्ये॒व ।
 वि॒राजी॑ति वि – राजि॑ । ए॒वाग्नि॑म् । अ॒ग्निम् चि॑नुते । चि॒नुते
 य॒ज्ञमु॒खेय॑ज्ञमु॒खे । य॒ज्ञमु॒खेय॑ज्ञमु॒खे वै । य॒ज्ञमु॒खेय॑ज्ञमु॒ख इति॑
 य॒ज्ञमु॒खे – य॒ज्ञमु॒खे । वै क्रि॒यमा॑णे । क्रि॒यमा॑णे य॒ज्ञम् । य॒ज्ञञ्
 रक्षा॑ञ्सि । रक्षा॑ञ्सि जिघा॑ञ्सन्ति । जिघा॑ञ्सन्ति य॒ज्ञमु॒खम् ।
 य॒ज्ञमु॒खञ् रु॒क्मः । य॒ज्ञमु॒खमि॑ति य॒ज्ञ – मु॒खम् । रु॒क्मो यत् ।

यद् रु॒क्मम् । रु॒क्मम् व्या॒घार॑यति । व्या॒घार॑यति य॒ज्ञमु॒खात् ।
 व्या॒घार॑यतीति वि – आ॒घार॑यति । य॒ज्ञमु॒खादे॒व । य॒ज्ञमु॒खादि॑ति
 य॒ज्ञ – मु॒खात् । ए॒व रक्षा॑सि । रक्षा॑स्यप । अप॑ ह॒न्ति । ह॒न्ति
 पञ्च॑भिः । पञ्च॑भिर् व्या॒घार॑यति । पञ्च॑भिरिति पञ्च – भिः ।
 व्या॒घार॑यति पा॒ङ्क्तः । व्या॒घार॑यतीति वि-आ॒घार॑यति । पा॒ङ्क्तो य॒ज्ञः ।
 य॒ज्ञो या॒वान् । या॒वाने॒व । ए॒व य॒ज्ञः । य॒ज्ञस्तस्मा॑त् । तस्मा॑द्
 रक्षा॑सि । रक्षा॑स्यप । अप॑ ह॒न्ति । ह॒न्त्यक्ष॑णया । अक्ष॑णया
 व्या॒घार॑यति । व्या॒घार॑यति तस्मा॑त् । व्या॒घार॑यतीति वि – आ॒घार॑यति ।
 तस्मा॑दक्ष॑णया ( ) । अक्ष॑णया प॒शवः॑ । प॒शवोऽङ्गा॑नि । अङ्गा॑नि प्र ।
 प्र ह॒रन्ति । ह॒रन्ति प्र॑तिष्ठित्यै । प्र॑तिष्ठित्या इति प्र॑ति-स्थित्यै ॥ 40

(55/67) (वनस्प॑तयो – दक्षि॑णतो – ध॑त्त – ए॒नम् – तस्मा॑

दक्ष॑णया – पञ्च॑ च) (A7)

TS 5.2.8.1 - Kramam

स्व॒यमा॒तृण्णामु॑प । स्व॒यमा॒तृण्णामि॑ति स्व॒यम् – आ॒तृण्णाम् ।
 उप॑ दधाति । द॒धाती॒यम् । इ॒यम् वै । वै स्व॒यमा॒तृण्णा ।
 स्व॒यमा॒तृण्णे॒माम् । स्व॒यमा॒तृण्णे॒ति स्व॒यम् – आ॒तृण्णा । इ॒मामे॒व ।

ए॒वो॒प॒ । उ॒प॒ ध॒त्ते । ध॒त्तेऽश्व॑म् । अ॒श्व॒मु॒प॒ । उ॒प॒ घ्रा॒प॒य॒ति । घ्रा॒प॒य॒ति
 प्रा॒णम् । प्रा॒णमे॒व । प्रा॒णमि॒ति प्र - अ॒नम् । ए॒वास्या॑म् । अ॒स्याम्
 द॒धा॒ति । द॒धा॒त्यथो॑ । अथो॑ प्रा॒जाप॒त्यः । अथो॑ इत्यथो॑ । प्रा॒जाप॒त्यो
 वै । प्रा॒जाप॒त्य इति॑ प्रा॒जा - प॒त्यः । वा अ॒श्वः । अ॒श्वः प्र॒जाप॒तिना॑ ।
 प्र॒जाप॒तिनै॒व । प्र॒जाप॒तिने॒ति प्र॒जा - प॒तिना॑ । ए॒वाग्नि॑म् ।
 अ॒ग्निम् चि॒नुते॑ । चि॒नुते॑ प्रथ॒मा । प्रथ॒मेष्ट॑का । इष्ट॒कोप॒धीय॑माना ।
 उ॒प॒धीय॑माना प॒शूना॑म् । उ॒प॒धीय॑माने॒त्युप॒-धीय॑माना । प॒शूना॑म् च ।
 च य॒ज॒मा॒नस्य॑ । य॒ज॒मा॒नस्य॑ च । च प्रा॒णम् । प्रा॒णम॒पि । प्रा॒णमि॒ति
 प्र - अ॒नम् । अ॒पि द॒धा॒ति । द॒धा॒ति स्व॒यमा॒तृ॒ण्णा । स्व॒यमा॒तृ॒ण्णा
 भ॒व॒ति । स्व॒यमा॒तृ॒ण्णेति॑ स्व॒यम् - आ॒तृ॒ण्णा । भ॒व॒ति प्रा॒णाना॑म् ।
 प्रा॒णाना॑मु॒त्सृष्ट्यै॑ । प्रा॒णाना॑मि॒ति प्र - अ॒नाना॑म् । उ॒त्सृष्ट्यै॑ अथो॑ ।
 उ॒त्सृष्ट्यै॑ इत्यु॒त् - सृष्ट्यै॑ । अथो॑ सु॒वर्ग॑स्य । अथो॑ इत्यथो॑ ।
 सु॒वर्ग॑स्य लो॒कस्य॑ । सु॒वर्ग॑स्येति॑ सु॒वः-ग॑स्य । लो॒कस्या॑नु॒ख्यात्यै॑ ।
 अ॒नु॒ख्या॒त्या अ॒ग्नौ । अ॒नु॒ख्या॒त्या इत्यनु॑ - ख्या॒त्यै । अ॒ग्नाव॒ग्निः ।

अ॒ग्निश्चे॑त॒व्यः । चे॒त॒व्य इति॑ । इ॒त्याहुः॑ । आ॒हु॒रेषः॑ । ए॒ष वै ।

वा अ॒ग्निः । 41 (50/64)

TS 5.2.8.2 - Kramam

अ॒ग्निर् वै॑श्वा॒नरः॑ । वै॒श्वा॒नरो॑ यत् । यद् ब्रा॑ह्मणः । ब्रा॒ह्मण॑स्तस्मै॑ ।
तस्मै॑ प्रथ॒माम् । प्रथ॒मामिष्ट॑काम् । इष्ट॑काम् य॒जुष्कृ॑ताम् ।
य॒जुष्कृ॑ताम् प्र । य॒जुष्कृ॑तामि॒ति य॒जुः – कृ॑ताम् । प्र य॒च्छेत् ।
य॒च्छेत् ताम् । ताम् ब्रा॑ह्मणः । ब्रा॒ह्मणश्च॑ । चो॒प । उ॒प द॑द्ध्याताम् ।
द॑द्ध्याताम॒ग्नौ । अ॒ग्नावे॒व । ए॒व तत् । तद॒ग्निम् । अ॒ग्निम् चि॑नुते ।
चि॒नुत॑ ई॒श्वरः॑ । ई॒श्वरो॑ वै । वा ए॒षः । ए॒ष आ॒र्तिम् । आ॒र्तिमा॒र्तोः॑ ।
आ॒र्तोर् यः । आ॒र्तो॒रित्या॑ – अ॒र्तोः॑ । योऽवि॑द्वान् । अ॒विद्वानिष्ट॑काम् ।
इष्ट॑कामु॒पद॑धाति । उ॒पद॑धाति त्रीन् । उ॒पद॑धातीत्यु॒प – द॑धाति ।
त्रीन् व॒रान् । व॒रान् द॑द्यात् । द॒द्यात् त्रयः॑ । त्रयो॒ वै । वै प्रा॒णाः ।
प्रा॒णाः प्रा॒णाना॑म् । प्रा॒णा इति॑ प्र – अ॒नाः । प्रा॒णाना॑ स्फृ॒त्यै॑ ।
प्रा॒णाना॑मि॒ति प्र – अ॒नाना॑म् । स्फृ॒त्यै द्वौ॑ । द्वावे॒व । ए॒व दे॒यौ ।
दे॒यौ द्वौ॑ । द्वौ हि॑ । हि प्रा॒णौ । प्रा॒णावे॒कः । प्रा॒णावि॒ति प्र – अ॒नौ ।

ए॒क ए॒व । ए॒व दे॒यः । दे॒य ए॒कः । ए॒को हि । हि प्रा॒णः ।

प्रा॒णः प॒शुः । प्रा॒ण इति॑ प्र – अ॒नः । प॒शुर् वै । 42 (50/57)

TS 5.2.8.3 - Kramam

वा ए॒षः । ए॒ष यत् । यद॒ग्निः । अ॒ग्निर् न । न खलु॑ । खलु॑ वै ।
 वै प॒शवः॑ । प॒शव॑ आ॒यव॑से । आ॒यव॑से रम॒न्ते । रम॒न्ते दूर्वे॑ष्ट॒काम् ।
 दूर्वे॑ष्ट॒कामु॑प । दूर्वे॑ष्ट॒कामि॑ति दूर्वा – इ॒ष्ट॒काम् । उ॒प द॑धाति । द॒धाति॑
 प॒शूना॑म् । प॒शूना॑म् धृ॒त्यै ॥ धृ॒त्यै द्वा॒भ्याम् । द्वा॒भ्याम् प्र॑ति॒ष्ठित्यै॑ ।
 प्र॑ति॒ष्ठित्यै॑ का॒ण्डा॑त् का॒ण्डा॑त् । प्र॑ति॒ष्ठित्या॑ इति॑ प्र॒ति – स्ति॒त्यै ॥
 का॒ण्डा॑त् का॒ण्डा॑त् प्र॒रोह॑न्ती । का॒ण्डा॑त् का॒ण्डा॑दि॒ति
 का॒ण्डा॑त् – का॒ण्डा॑त् । प्र॒रोह॑न्तीति॑ । प्र॒रोह॑न्तीति॑ प्र – रो॒हन्ती॑ ।
 इ॒त्याह॑ । आ॒ह का॒ण्डे॑न का॒ण्डे॑न । का॒ण्डे॑न का॒ण्डे॑न हि । का॒ण्डे॑न
 का॒ण्डे॑नेति॑ का॒ण्डे॑न – का॒ण्डे॑न । ह्ये॒षा । ए॒षा प्र॑ति॒तिष्ठ॑ति ।
 प्र॑ति॒तिष्ठ॑त्ये॒वा । प्र॑ति॒तिष्ठ॑तीति॑ प्र॒ति – तिष्ठ॑ति । ए॒वा नः॑ । नो दूर्वे॑ ।
 दूर्वे॑ प्र । प्र त॑नु । त॒नु स॒हस्रे॑ण । स॒हस्रे॑ण श॒तेन॑ । श॒तेन॑ च ।
 चेति॑ । इ॒त्याह॑ । आ॒ह सा॒हस्रः॑ । सा॒हस्रः॑ प्र॒जाप॑तिः ।
 प्र॒जाप॑तिः प्र॒जाप॑तेः । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा – प॑तिः । प्र॒जाप॑तेरा॒प्त्यै ॥

प्र॒जाप॑तेरि॒ति प्र॒जा – प॒तेः । आ॒प्त्यै दे॒वल॒क्ष्मम् । दे॒वल॒क्ष्मम् वै ।
 दे॒वल॒क्ष्ममि॑ति दे॒व – ल॒क्ष्मम् । वै त्र्या॑लि॒खिता । त्र्या॑लि॒खिता ताम् ।
 त्र्या॑लि॒खिते॑ति त्रि – आ॒लि॒खिता । तामु॑त्तरलक्ष्माणम् ।
 उत्तर॑लक्ष्माणम् दे॒वाः । उत्तर॑लक्ष्माणमित्यु॒त्तर – लक्ष्माणम् ।
 दे॒वा उप॑ । उपा॑दधत । अ॒दध॑ताधरलक्ष्माणम् । अध॑रलक्ष्माणमसुराः ।
 अध॑रलक्ष्माणमित्यध॑र – लक्ष्माणम् । अ॒सुरा॑ यम् ।
 यम् का॒मये॑त । 43 (50/62)

TS 5.2.8.4 - Kramam

का॒मये॑त वसी॒यान् । वसी॒यान्त् स्या॑त् । स्या॑दिति । इत्यु॑त्तरलक्ष्माणम् ।
 उत्तर॑लक्ष्माणम् तस्य । उत्तर॑लक्ष्माणमित्यु॒त्तर – लक्ष्माणम् । तस्यो॑प ।
 उप॑ द॒द्ध्यात् । द॒द्ध्याद् वसी॒यान् । वसी॒याने॒व । ए॒व भ॑वति ।
 भ॑वति यम् । यम् का॒मये॑त । का॒मये॑त पापी॒यान् । पापी॒यान्त् स्या॑त् ।
 स्या॑दिति । इत्यध॑रलक्ष्माणम् । अध॑रलक्ष्माणम् तस्य ।
 अध॑रलक्ष्माणमित्यध॑र – लक्ष्माणम् । तस्यो॑प । उप॑ द॒द्ध्यात् ।
 द॒द्ध्याद॑सुरयोनिम् । अ॒सुरयो॑निमे॒व । अ॒सुरयो॑निमित्यसुर – यो॒निम् ।
 ए॒वैन॑म् । ए॒नम॑नु । अ॒नु परा॑ । परा॑ भावयति । भा॒वय॑ति पापी॒यान् ।

पापी॑यान् भवति । भवति॑ त्र्या॒लि॒खिता॑ । त्र्या॒लि॒खिता॑ भवति ।
 त्र्या॒लि॒खिते॑ति त्रि - आ॒लि॒खिता॑ । भव॑ती॒मे । इ॒मे वै । वै लो॒काः ।
 लो॒का स्त्र्या॒लि॒खिता॑ । त्र्या॒लि॒खितै॑भ्यः । त्र्या॒लि॒खिते॑ति
 त्रि - आ॒लि॒खिता॑ । ए॒भ्य ए॒व । ए॒व लो॒केभ्यः॑ । लो॒केभ्यो॑ भ्रातृ॑व्यम् ।
 भ्रातृ॑व्यम॒न्तः । अ॒न्तरे॑ति । ए॒त्यङ्गि॑रसः । अङ्गि॑रसः सुव॒र्गम् ।
 सुव॒र्गम् लो॒कम् । सुव॒र्गमि॑ति सुवः - गम् । लो॒कम् य॒तः ।
 य॒तः पु॒रोडा॑शः । पु॒रोडा॑शः कूर्मः॑ । कूर्मो॑ भू॒त्वा । भू॒त्वाऽनु॑ ।
 अनु॑ प्र । प्रा॒सर्प॑त् । अ॒सर्प॑द् यत् । 44 (50/56)

TS 5.2.8.5 - Kramam

यत् कूर्म॑म् । कूर्म॑मुप॒दधा॑ति । उप॒दधा॑ति यथा॑ । उप॒दधा॑तीत्युप
 दधा॑ति । यथा॑ क्षे॒त्रवि॑त् । क्षे॒त्रवि॑दञ्जसा । क्षे॒त्रवि॑दिति क्षे॒त्र - वि॑त् ।
 अञ्ज॑सा नयति । नय॑त्ये॒वम् । ए॒वमे॒व । ए॒वैन॑म् । ए॒नम् कूर्मः॑ ।
 कूर्मः॑ सुव॒र्गम् । सुव॒र्गम् लो॒कम् । सुव॒र्गमि॑ति सुवः - गम् ।
 लो॒कमञ्ज॑सा । अञ्ज॑सा नयति । नय॑ति मे॒धः । मे॒धो वै । वा ए॒षः ।
 ए॒ष प॒शूना॑म् । प॒शूना॑म् यत् । यत् कूर्मः॑ । कूर्मो॑ यत् ।
 यत् कूर्म॑म् । कूर्म॑मुप॒दधा॑ति । उप॒दधा॑ति स्वम् ।

उ॒प॒द॒धा॒ती॒त्यु॒प – द॒धा॒ति । स्व॒मे॒व । ए॒व मे॒धम् । मे॒धम् प॒श्य॒न्तः ।
 प॒श्य॒न्तः प॒श॒वः । प॒श॒व॒ उप॒ । उप॒ ति॒ष्ठ॒न्ते । ति॒ष्ठ॒न्ते श्म॒शान॒म् ।
 श्म॒शान॒म् वै । वा ए॒तत् । ए॒तत् क्रि॒यते॑ । क्रि॒यते॑ यत् । यन् मृ॒ताना॑म् ।
 मृ॒ताना॑म् प॒शूना॑म् । प॒शूना॑ ऽ शी॒र्षा॒णि । शी॒र्षा॒ण्यु॒प॒धी॒यन्ते॑ ।
 उ॒प॒धी॒यन्ते॑ यत् । उ॒प॒धी॒यन्त॑ इ॒त्यु॒प – धी॒यन्ते॑ । यज् जी॒वन्त॑म् ।
 जी॒वन्त॑म् कू॒र्मम् । कू॒र्ममु॒प॒द॒धा॒ति । उ॒प॒द॒धा॒ति ते॒न ।
 उ॒प॒द॒धा॒ती॒त्यु॒प – द॒धा॒ति । ते॒नाश्म॑शानचि॒त् । अश्म॑शानचि॒द् वास्त॑व्यः ।
 अश्म॑शानचि॒दित्य॑श्मशान – चि॒त् । वास्त॑व्यो वै । वा ए॒षः ।

ए॒ष यत् । यत् कू॒र्मः । 45 (50/57)

TS 5.2.8.6 - Kramam

कू॒र्मो म॒धु । म॒धु वा॒ताः । वा॒ता ऋ॒ताय॑ते । ऋ॒ताय॑त इति॑ । ऋ॒ताय॑त
 इ॒त्यृ॒त – य॑ते । इति॑ द॒ध्ना । द॒ध्ना म॒धुमि॑श्रेण । म॒धुमि॑श्रेणा॒भि ।
 म॒धुमि॑श्रेणेति॑ म॒धु – मि॑श्रेण । अ॒भ्य॒न॒क्ति । अ॒न॒क्ति स्व॑दयति ।
 स्व॑दयत्ये॒व । ए॒वैन॑म् । ए॒नम् ग्रा॒म्यम् । ग्रा॒म्यम् वै । वा ए॒तत् ।
 ए॒तद॒न्नम् । अ॒न्नम् य॑त् । यद् द॒ध्धि । द॒ध्ध्या॑रण्यम् । आ॒रण्य॑म् म॒धु ।
 म॒धु यत् । यद् द॒ध्ना । द॒ध्ना म॒धुमि॑श्रेण । म॒धुमि॑श्रेणा॒भ्य॒न॒क्ति ।

म॒धुमि॒श्रेणे॑ति॒ मधु॑ – मि॒श्रेण॑ । अ॒भ्यन॑क्त्यु॒भय॑स्य ।
 अ॒भ्यन॑क्तीत्य॒भि – अन॑क्ति । उ॒भय॑स्याव॒रुद्ध्यै॑ । अव॒रुद्ध्यै॑ म॒ही ।
 अव॒रुद्ध्या॑ इत्यव॑ – रु॒द्ध्यै॑ । म॒ही द्यौः॑ । द्यौः पृ॒थि॒वी । पृ॒थि॒वी
 च॑ । च॒ नः॑ । न॒ इति॑ । इत्याह॑ । आ॒हा॒भ्याम् । आ॒भ्यामे॒व । ए॒वैन॑म् ।
 ए॒नमु॒भय॑तः । उ॒भय॑तः परि॑ । परि॑ गृ॒ह्णाति॑ । गृ॒ह्णाति॑ प्राञ्च॑म् ।
 प्राञ्च॑मुप॑ । उप॑ दधाति॑ । दधाति॑ सु॒वर्ग॑स्य । सु॒वर्ग॑स्य लो॒कस्य॑ ।
 सु॒वर्ग॑स्येति॑ सुवः॑ – ग॒स्य । लो॒कस्य॑ सम॑ष्ट्यै । सम॑ष्ट्यै पु॒रस्ता॑त् ।
 सम॑ष्ट्या इति॑ सम् – अ॒ष्ट्यै॑ । पु॒रस्ता॑त् प्र॒त्यञ्च॑म् । प्र॒त्यञ्च॑मुप॑ ।
 उप॑ दधाति॑ । दधाति॑ तस्मा॑त् । तस्मा॑त् पु॒रस्ता॑त् । 46 (50/57)

TS 5.2.8.7 - Kramam

पु॒रस्ता॑त् प्र॒त्यञ्चः॑ । प्र॒त्यञ्चः॑ प॒शवः॑ । प॒शवो॑ मे॒धम्॑ । मे॒धमु॒प ।
 उप॑ तिष्ठन्ते॑ । तिष्ठन्ते॑ यः । यो वै । वा अप॑नाभिम् । अप॑नाभि॒मग्नि॑म् ।
 अप॑नाभि॒मित्य॑प – ना॒भिम् । अ॒ग्निम् चि॑नुते । चि॑नुते यज॑मानस्य ।
 यज॑मानस्य ना॒भिम् । ना॒भि॒मनु॑ । अनु॑ प्र । प्र॑ वि॒शति॑ । वि॒शति॑ सः ।
 स॑ ए॒नम् । ए॒नमी॒श्वरः॑ । ई॒श्वरो॑ हि॒सितोः॑ । हि॒सितो॑रु॒लूख॑लम् ।
 उ॒लूख॑लमु॒प । उप॑ दधाति॑ । दधा॑त्येषा॑ । ए॒षा वै । वा अ॒ग्नेः॑ ।

अ॒ग्नेर् ना॒भिः । ना॒भिः स॒नाभि॑म् । स॒नाभि॑मे॒व । स॒नाभि॑मि॒ति
 स – ना॒भिम् । ए॒वाग्नि॑म् । अ॒ग्निम् चि॑नुते । चि॒नुतेऽहि॑सायै ।
 अहि॑साया औ॒दुम्बर॑म् । औ॒दुम्बर॑म् भवति । भव॒त्यूर्क् । ऊ॒र्ग वै ।
 वा उ॒दुम्बरः॑ । उ॒दुम्बर॑ ऊ॒र्जम् । ऊ॒र्जमे॒व । ए॒वाव॑ । अ॒व रु॒न्धे ।
 रु॒न्धे म॒द्ध्यतः॑ । म॒द्ध्यत॑ उप॑ । उप॑ दधाति । दधाति म॒द्ध्यतः॑ ।
 म॒द्ध्यत॑ ए॒व । ए॒वास्मै॑ । अ॒स्मा ऊ॒र्जम् । ऊ॒र्जम् दधा॑ति । दधाति
 तस्मा॑त् ( ) । तस्मा॑न् म॒द्ध्यतः॑ । म॒द्ध्यत॑ ऊ॒र्जा । ऊ॒र्जा भु॑ञ्जते ।
 भु॑ञ्जत इ॒यत् । इ॒यद् भव॑ति । भव॑ति प्र॒जाप॑तिना । प्र॒जाप॑तिना
 य॒ज्ञमु॒खेन॑ । प्र॒जाप॑तिनेति प्र॒जा – प॑तिना । य॒ज्ञमु॒खेन॑ स॒म्मित॑म् ।
 य॒ज्ञमु॒खेनेति॑ य॒ज्ञ–मु॒खेन॑ । स॒म्मित॑म॒व । स॒म्मित॑मि॒ति स॒म्–मि॒तम् ।
 अ॒व ह॑न्ति । ह॒न्त्यन्न॑म् । अ॒न्नमे॒व । ए॒वाकः॑ । अ॒कर् वै॒ष्णव्या॑ ।
 वै॒ष्णव्य॑र्चा । ऋ॒चोप॑ । उप॑ दधाति । दधाति वि॒ष्णुः । वि॒ष्णुर् वै ।
 वै य॒ज्ञः । य॒ज्ञो वै॒ष्णावाः॑ । वै॒ष्णावा॑ व॒नस्प॑तयः । व॒नस्प॑तयो य॒ज्ञे ।
 य॒ज्ञ ए॒व । ए॒व य॒ज्ञम् । य॒ज्ञम् प्र॑ति । प्र॑तिष्ठापयति ।
 स्था॒पय॑तीति स्थापयति ॥ 47 (77/82)

(ए॒ष वै – प॒शु – र्य – म॑स॒र्प – दे॒ष यत् – तस्मा॑त् – तस्मा॑त् –
सप्त॑वि॒ंशति॑श्च) (A8)

TS 5.2.9.1 - Kramam

ए॒षाम् वै । वा ए॒तत् । ए॒तल्लो॒काना॑म् । लो॒काना॑म् ज्योतिः । ज्योतिः
सम्भू॑तम् । सम्भू॑तम् यत् । सम्भू॑तमि॒ति सम् – भू॑तम् । यदु॒खा ।
उ॒खा यत् । यदु॒खाम् । उ॒खामुप॑दधाति । उप॑दधा॒त्येभ्यः॑ ।
उप॑दधातीत्युप – दधाति । ए॒भ्य ए॒व । ए॒व लो॒केभ्यः॑ । लो॒केभ्यो
ज्योतिः॑ । ज्योति॑रव । अव॑ रुन्धे । रुन्धे॑ म॒द्ध्यतः॑ । म॒द्ध्यत॑ उप ।
उप॑ दधाति । दधाति॑ म॒द्ध्यतः॑ । म॒द्ध्यत॑ ए॒व । ए॒वास्मै॑ । अ॒स्मै
ज्योतिः॑ । ज्योति॑र् दधाति । दधाति॑ तस्मा॑त् । तस्मा॑न् म॒द्ध्यतः॑ ।
म॒द्ध्यतो॑ ज्योतिः । ज्योति॑रुप । उपा॑स्महे । आ॒स्महे॑ सि॒कता॑भिः ।
सि॒कता॑भिः पू॒रय॑ति । पू॒रय॑त्येतत् । ए॒तद् वै । वा अ॒ग्नेः । अ॒ग्नेर्
वैश्वा॑नरस्य । वैश्वा॑नरस्य रू॒पम् । रू॒पं रू॒पेण॑ । रू॒पेणै॒व । ए॒व
वैश्वा॑नरम् । वैश्वा॑नरमव । अव॑ रुन्धे । रुन्धे॑ यम् । यम् का॒मये॑त ।
का॒मये॑त क्षो॒धुकः॑ । क्षो॒धुकः॑ स्यात् । स्या॒दिति॑ । इ॒त्यूना॑म् ।
ऊ॒नाम् तस्य॑ । तस्यो॑प । उप॑ द॒द्ध्यात् । 48 (50/52)

TS 5.2.9.2 - Kramam

द॒द्ध्यात् क्षो॑धुकः । क्षो॑धुक ए॒व । ए॒व भ॑वति । भ॒वति॑ यम् ।
यम् का॒मये॑त । का॒मये॑तानुपदस्यत् । अनु॑पदस्यदन्नम् ॥
अनु॑पदस्यदित्यनुप-दस्यत् । अन्न॑मद्यात् । अ॒द्यादि॑ति । इति॑ पूर्णाम् ।
पूर्णाम् तस्य॑ । तस्यो॑प । उप॑ द॒द्ध्यात् । द॒द्ध्यादनु॑पदस्यत् ।
अनु॑पदस्यदे॒व । अनु॑पदस्यदित्यनुप-दस्यत् । ए॒वान्न॑म् । अन्न॑मत्ति ।
अ॒त्ति स॒हस्र॑म् । स॒हस्र॑म् वै । वै प्र॑ति । प्र॑ति पु॒रुषः॑ । पु॒रुषः॑
प॒शूनाम् । प॒शूनाम् य॑च्छति । य॒च्छति॑ स॒हस्र॑म् । स॒हस्र॑मन्ये । अ॒न्ये
प॒शवः॑ । प॒शवो॑ म॒द्ध्ये॑ ॥ म॒द्ध्ये॑ पु॒रुष॑शीर्षम् । पु॒रुष॑शीर्षमु॒प ।
पु॒रुष॑शीर्षमि॒ति पु॒रुष॑ - शीर्षम् । उप॑ दधाति । द॒धाति॑
स॒वीर्य॑त्वाय । स॒वीर्य॑त्वायो॒खायाम्॑ ॥ स॒वीर्य॑त्वायेति स॒वीर्य॑ - त्वाय॑ ।
उ॒खायाम॑पि । अपि॑ दधाति । द॒धाति॑ प्र॒तिष्ठा॑म् । प्र॒तिष्ठा॑मे॒व ।
प्र॒तिष्ठा॑मि॒ति प्र॒ति - स्था॑म् । ए॒वैन॑त् । ए॒नद् ग॑मयति । ग॒मय॑ति
व्य॒द्धम् । व्य॒द्धम् वै । व्य॒द्धमि॒ति वि - ऋ॒द्धम् । वा ए॒तत् । ए॒तत्
प्रा॒णैः । प्रा॒णैर॑मे॒द्ध्यम् । प्रा॒णैरि॑ति प्र - अ॒नैः । अ॒मे॒द्ध्यम् य॑त् ।
यत् पु॒रुष॑शीर्षम् । पु॒रुष॑शीर्षम॒मृत॑म् ॥

पुरु॒षशी॒र्षमि॑ति॒ पुरु॒ष – शी॒र्षम् । अ॒मृत॑म् खलु॒ । खलु॒ वै ।
वै प्रा॒णाः । प्रा॒णा अ॒मृत॑म् । प्रा॒णा इति॑ प्र – अ॒नाः । 49 (50/59)

TS 5.2.9.3 - Kramam

अ॒मृत॑ं हिर॒ण्यम् । हिर॒ण्यम् प्रा॒णेषु॑ । प्रा॒णेषु॑ हिर॒ण्यश॒ल्कान् ।
प्रा॒णेष्वि॑ति॒ प्र – अ॒नेषु॑ । हिर॒ण्यश॒ल्कान् प्र॑ति । हिर॒ण्यश॒ल्कानि॑ति॒
हिर॒ण्य – श॒ल्कान् । प्र॒त्यस्य॑ति । अ॒स्यति॑ प्र॒तिष्ठा॑म् । प्र॒तिष्ठा॑मे॒व ।
प्र॒तिष्ठा॑मि॒ति प्र॑ति – स्था॑म् । ए॒वैन॑त् । ए॒नद् ग॒मयि॑त्वा । ग॒मयि॑त्वा
प्रा॒णैः । प्रा॒णैः स॒म् । प्रा॒णैरि॑ति॒ प्र – अ॒नैः । स॒मर्द्ध॑यति । अ॒र्द्धय॑ति
द॒ध्ना । द॒ध्ना म॑धुमि॒श्रेण॑ । म॒धुमि॒श्रेण॑ पू॒रय॑ति । म॒धुमि॒श्रेणे॑ति॒
म॒धु – मि॒श्रेण॑ । पू॒रय॑ति म॒धव्यः॑ । म॒धव्योऽ॒सानि॑ । अ॒सानी॑ति॒ ।
इति॑ शृ॒तात॒ङ्क्ये॑न । शृ॒तात॒ङ्क्ये॑न मे॒द्ध्य॒त्वाय॑ । शृ॒तात॒ङ्क्ये॑नेति॒
शृ॒त – आ॒तङ्क्ये॑न । मे॒द्ध्य॒त्वाय॑ ग्रा॒म्यम् । मे॒द्ध्य॒त्वाये॑ति॒
मे॒द्ध्य – त्वा॑य । ग्रा॒म्यम् वै । वा ए॒तत् । ए॒तद॒न्नम् । अ॒न्नम् य॑त् ।
यद् द॒धि । द॒ध्यार॑ण्यम् । आ॒रण्य॑म् म॒धु । म॒धु य॑त् । यद् द॒ध्ना ।
द॒ध्ना म॑धुमि॒श्रेण॑ । म॒धुमि॒श्रेण॑ पू॒रय॑ति । म॒धुमि॒श्रेणे॑ति॒
म॒धु – मि॒श्रेण॑ । पू॒रय॑त्यु॒भय॑स्य । उ॒भय॑स्याव॒रुद्ध्ये॑ ।

अवरुद्ध्ये पशुशीर्षाणि । अवरुद्ध्या इत्यव – रुद्ध्यै ।
 पशुशीर्षाण्युप । पशुशीर्षाणीति पशु – शीर्षाणि । उप दधाति ।
 दधाति पशवः । पशवो वै । वै पशुशीर्षाणि । पशुशीर्षाणि
 पशून् । पशुशीर्षाणीति पशु – शीर्षाणि । पशूनेव । एवाव ।
 अव रुन्धे । रुन्धे यम् । यम् कामयेत । कामयेतापशुः ।
 अपशुः स्यात् । स्यादिति । इति विषूचीनानि । 50 (50/61)

TS 5.2.9.4 - Kramam

विषूचीनानि तस्य । तस्योप । उप ददध्यात् । ददध्याद् विषूचः ।
 विषूच एव । एवास्मात् । अस्मात् पशून् । पशून् दधाति ।
 दधात्यपशुः । अपशुरेव । एव भवति । भवति यम् । यम् कामयेत ।
 कामयेत पशुमान् । पशुमान् स्यात् । पशुमानिति पशु – मान् ।
 स्यादिति । इति समीचीनानि । समीचीनानि तस्य । तस्योप ।
 उप ददध्यात् । ददध्यात् समीचः । समीच एव । एवास्मै । अस्मै
 पशून् । पशून् दधाति । दधाति पशुमान् । पशुमानेव । पशुमानिति
 पशु – मान् । एव भवति । भवति पुरस्तात् । पुरस्तात् प्रतीचीनम् ।
 प्रतीचीनमश्वस्य । अश्वस्योप । उप दधाति । दधाति पश्चात् ।

प॒श्वात् प्रा॒चीनम् । प्रा॒चीन॑मृ॒षभ॑स्य । ऋ॒षभ॑स्याप॒शवः॑ । अप॒शवो॑ वै ।
वा अ॒न्ये । अ॒न्ये गो॑ अ॒श्वेभ्यः॑ । गो॑ अ॒श्वेभ्यः॑ प॒शवः॑ ।
गो॑ अ॒श्वेभ्य इति॑ गो-अ॒श्वेभ्यः॑ । प॒शवो॑ गो॒ अश्वा॑न् । गो॒ अश्वा॑नेव ।
गो॒ अश्वा॑निति॑ गो - अ॒श्वा॒न् । ए॒वास्मै॑ । अ॒स्मै॒ समी॑चः ।
समी॑चो दधाति । द॒धा॒त्येता॑वन्तः । ए॒ता॒वन्तो॑ वै । वै प॒शवः॑ ।
प॒शवो॑ द्वि॒पादः॑ । 51 (50/54)

TS 5.2.9.5 - Kramam

द्वि॒पादश्च॑ । द्वि॒पाद इति॑ द्वि - पा॒दः । च॒ चतु॑ष्पादः । चतु॑ष्पादश्च ।
चतु॑ष्पाद इति॑ चतुः - पा॒दः । च॒ तान् । तान् वै । वा ए॒तत् ।
ए॒तद॒ग्नौ । अ॒ग्नौ प्र॑ । प्र॑ दधाति । द॒धा॒ति यत् । यत् प॒शुशी॑र्षाणि ।
प॒शुशी॑र्षाण्युप॒दधा॑ति । प॒शुशी॑र्षाणीति॑ प॒शु - शी॑र्षाणि ।
उप॒दधा॑त्यमुम् । उप॒दधा॑तीत्युप - दधा॑ति । अ॒मुमा॑रण्यम् ।
आ॒रण्य॑मनु । अनु॑ ते । ते दि॒शामि॑ । दि॒शामी॑ति । इ॒त्याह॑ ।
आ॒ह ग्रा॒म्येभ्यः॑ । ग्रा॒म्येभ्य॑ ए॒व । ए॒व प॒शुभ्यः॑ । प॒शुभ्य॑ आ॒रण्यान्॑ ।
प॒शुभ्य इति॑ प॒शु - भ्यः॑ । आ॒रण्यान्॑ प॒शून् । प॒शूञ्छु॑चम् ।
शु॒चम॑नु । अनू॑त् । उ॒थ् सृ॑जति । सृ॒जति॑ तस्मा॑त् ।

तस्मा॑त् स॒माव॑त् । स॒माव॑त् प॒शूना॑म् । प॒शूना॑म् प्र॒जाय॑मानानाम् ।
 प्र॒जाय॑मानानामार॒ण्याः । प्र॒जाय॑माना॒मिति॑ प्र – जा॒यमा॑नानाम् ।
 आ॒रण्याः प॒शवः॑ । प॒शवः॑ क॒नीया॑ऽसः । क॒नीया॑ऽसः शु॒चा । शु॒चा
 हि । ह्य॒ताः । ऋ॒ताः सर्प॑शीर्ष॒म् । सर्प॑शीर्ष॒मुप॑ । सर्प॑शीर्ष॒मिति॑
 सर्प॑ – शीर्ष॒म् । उप॑ दधाति । दधा॒ति या॑ । यै॒व । ए॒व सर्पे॑ ।
 सर्पे॑ त्वि॒षिः । त्वि॒षिस्ता॑म् । तामे॒व । ए॒वाव॑ । अ॒व रु॒न्धे ( ) ।

रु॒न्धे यत् । 52 (50/57)

TS 5.2.9.6 - Kramam

यथ् स॒मीची॑नम् । स॒मीची॑नम् प॒शुशी॑र्षैः । प॒शुशी॑र्षैरु॒पद॑द्ध्यत् ।
 प॒शुशी॑र्षैरिति॑ प॒शु – शी॑र्षैः । उ॒पद॑द्ध्याद् ग्रा॒म्यान् ।
 उ॒पद॑द्ध्यादित्यु॒प – द॑द्ध्यत् । ग्रा॒म्यान् प॒शून् । प॒शून् द॑ऽशु॒काः ।
 द॑ऽशु॒काः स्युः॑ । स्यु॒र् यत् । यद् वि॒षूची॑नम् । वि॒षूची॑नमा॒रण्यान्॑ ।
 आ॒रण्यान् य॒जुः । य॒जुरे॒व । ए॒व व॑देत् । व॒देद॑व । अ॒व ताम्॑ ।
 ताम् त्वि॒षिम् । त्वि॒षिः रु॒न्धे । रु॒न्धे या॑ । या॒ सर्पे॑ । सर्पे॑ न ।
 न ग्रा॒म्यान् । ग्रा॒म्यान् प॒शून् । प॒शून् हि॒नस्ति॑ । हि॒नस्ति॑ न ।
 ना॒रण्यान्॑ । आ॒रण्यान्थो॑ । अथो॒ खलु॑ । अथो॒ इत्यथो॑ । खलू॒पधे॑यम् ।

उ॒प॒धे॒य॒मे॒व । उ॒प॒धे॒य॒मि॒त्यु॒प – धे॒य॒म् । ए॒व यत् । यदु॒प॒द॒धा॒ति ।
 उ॒प॒द॒धा॒ति ते॒न । उ॒प॒द॒धा॒ती॒त्यु॒प – द॒धा॒ति । ते॒न ता॒म् । ता॒म् त्वि॒षि॒म् ।
 त्वि॒षि॒म॒व । अ॒व रु॒न्धे । रु॒न्धे या । या स॒र्पे । स॒र्पे यत् । यद् य॒जुः ।
 य॒जुर् व॒दति । व॒दति ते॒न । ते॒न शा॒न्त॒म् । शा॒न्त॒मि॒ति शा॒न्त॒म् ॥ 53

(44/49) (ऊ॒ना॒न्त॒स्यो॒प – प्रा॒णाः – स्या॒दि॒ति – वै – प॒श॒वो –
 रु॒न्धे – च॒तु॒श्च॒त्वा॒रि॒ञ्च॒) (A9)

TS 5.2.10.1 - Kramam

प॒शुर् वै । वा ए॒षः । ए॒ष यत् । यद॒ग्निः । अ॒ग्निर् यो॒निः । यो॒निः
 ख॒लु । ख॒लु वै । वा ए॒षा । ए॒षा प॒शोः । प॒शोर् वि । वि क्रि॒यते ।
 क्रि॒यते यत् । यत् प्रा॒ची॒न॒म् । प्रा॒ची॒न॒मै॒ष्ट॒कात् । ऐ॒ष्ट॒काद् य॒जुः ।
 य॒जुः क्रि॒यते॑ । क्रि॒यते॑ रे॒तः । रे॒तो॒ऽप॒स्याः । अ॒प॒स्या॑ अ॒प॒स्याः॑ ।
 अ॒प॒स्या॑ उ॒प । उ॒प द॒धा॒ति । द॒धा॒ति यो॒नौ । यो॒ना॒वे॒व । ए॒व रे॒तः ।
 रे॒तो द॒धा॒ति । द॒धा॒ति प॒ञ्च । प॒ञ्चो॒प । उ॒प द॒धा॒ति । द॒धा॒ति पा॒ङ्क्ताः॑ ।
 पा॒ङ्क्ताः॑ प॒श॒वः । प॒श॒वः प॒शून् । प॒शू॒ने॒व । ए॒वा॒स्मै॑ । अ॒स्मै॑ प्र ।
 प्र ज॒न॒यति॑ । ज॒न॒यति॑ प॒ञ्च । प॒ञ्च दक्षि॑णतः । दक्षि॑णतो व॒ज्रः ।
 व॒ज्रो वै । वा अ॒प॒स्याः॑ । अ॒प॒स्या॑ व॒ज्रेण॑ । व॒ज्रेणै॒व । ए॒व य॒ज्ञ॒स्य॑ ।

य॒ज्ञस्य॑ दक्षि॒णतः॑ । दक्षि॒णतो॑ रक्षा॒ञ्सि । रक्षा॒ञ्स्यप॑ । अप॒ हन्ति॑ ।
हन्ति॑ पञ्च । पञ्च॑ पश्चात् । पश्चात् प्राचीः॑ ॥ 54 (50/50)

TS 5.2.10.2 - Kramam

प्राची॑रुप । उप॑ दधाति । दधाति॑ पश्चात् । पश्चाद् वै । वै प्राची॑नम् ।
प्राची॑नञ् रेतः॑ । रेतो॑ धीयते । धीयते॑ पश्चात् । पश्चादे॒व । ए॒वास्मै॑ ॥
अस्मै॑ प्राची॑नम् । प्राची॑नञ् रेतः॑ । रेतो॑ दधाति । दधाति॑ पञ्च ।
पञ्च॑ पु॒रस्तात् । पु॒रस्तात् प्र॒तीचीः॑ ॥ प्र॒तीची॑रुप । उप॑ दधाति ।
दधाति॑ पञ्च । पञ्च॑ पश्चात् । पश्चात् प्राचीः॑ ॥ प्राची॑स्तस्मात् ।
तस्मात् प्राची॑नम् । प्राची॑नञ् रेतः॑ । रेतो॑ धीयते । धीयते॑ प्र॒तीचीः॑ ॥
प्र॒तीचीः॑ प्र॒जाः । प्र॒जा जा॒यन्ते॑ । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । जा॒यन्ते॑
पञ्च॑ । पञ्चो॑त्तरतः । उत्तर॑तश्छन्द॒स्याः ॥ उत्तर॑त इत्युत् – तरतः ।
छन्द॒स्याः प॒शवः॑ । प॒शवो॑ वै । वै छन्द॒स्याः ॥ छन्द॒स्याः प॒शून् ।
प॒शूने॒व । ए॒व प्र॒जाता॑न् । प्र॒जाता॑न्त् स्वम् । प्र॒जाता॑निति॒ प्र-जा॑तान् ।
स्वमा॑यतनम् । आ॒यत॑नम॒भि । आ॒यत॑नमि॒त्या – यत॑नम् । अ॒भि परि॑ ।
पर्यू॑हते । ऊ॒हत॑ इ॒यम् । इ॒यम् वै । वा अ॒ग्नेः । अ॒ग्नेर॑तिदाहात् ।

अ॒ति॒दा॒हा॒द॒बि॒भेत् । अ॒ति॒दा॒हा॒दि॒त्य॒ति – दा॒हात् । अ॒बि॒भे॒त् सा ।

सै॒ताः । ए॒ता अप॒स्याः ॥ 55 (50/55)

TS 5.2.10.3 - Kramam

अप॒स्या अप॒श्यत् । अप॒श्यत् ताः । ता उप । उपा॒धत्त । अध॒त्त ततः ।

ततो॒ वै । वा इ॒माम् । इ॒माम् न । नाति॑ । अत्य॑दहत् । अ॒दह॒द् यत् ।

यदप॒स्याः । अप॒स्या उप॒दधा॑ति । उप॒दधा॑त्यस्याः ।

उप॒दधा॑तीत्युप – दधा॑ति । अस्या॑ अन॒तिदा॒हाय॑ । अन॒तिदा॒हायो॒वाच॑ ।

अन॒तिदा॒हाये॒त्यन॑ति – दा॒हाय॑ । उवाच॑ ह । हे॒यम् । इ॒यम॑दत् ।

अद॑दि॒त् । इ॒त् सः । स ब्र॒ह्म॒णा । ब्र॒ह्म॒णाऽन्न॑म् । अन्न॑म् य॒स्य॑ ।

यस्यै॒ताः । ए॒ता उप॒धी॒यान्तै॑ । उप॒धी॒यान्तै॑ यः । उप॒धी॒यान्ता॑

इत्युप॒-धी॒यान्तै॑ । य उ । उ च । चै॒नाः । ए॒ना ए॒वम् । ए॒वम् वै॑दत् ।

वेद॑दि॒ति । इति॑ प्रा॒णभृ॑तः । प्रा॒णभृ॑त उप । प्रा॒णभृ॑त इति॑

प्रा॒ण – भृ॑तः । उप दधा॑ति । दधा॑ति रे॒तसि॑ । रे॒तस्ये॒व । ए॒व प्रा॒णान् ।

प्रा॒णान् दधा॑ति । प्रा॒णानि॑ति प्र – अ॒नान् । दधा॑ति तस्मा॑त् । तस्मा॑द्

वद॑न् । वद॑न् प्रा॒णन् । प्रा॒णन् प॒श्यन् । प्रा॒णन्नि॑ति प्र – अ॒नन् ।

पश्य॑ञ्छृ॒ण्वन् । शृ॒ण्वन् प॒शुः । प॒शुर् जा॒यते । जा॒यते॒ऽयम् ।

अ॒यम् पु॒रः । पु॒रो भुवः॑ । 56 (50/56)

TS 5.2.10.4 - Kramam

भुव॑ इति॑ । इति॑ पु॒रस्तात् । पु॒रस्ता॒दुप॑ । उप॑ दधाति॑ । दधाति॑ प्रा॒णम् ।
 प्रा॒णमे॒व । प्रा॒णमि॑ति प्र – अ॒नम् । ए॒वैता॑भिः । ए॒ताभि॑र् दा॒धार ।
 दा॒धारा॑यम् । अ॒यम् दक्षि॑णा । दक्षि॑णा वि॒श्वकर्मा॑ । वि॒श्वकर्मे॑ति ।
 वि॒श्वकर्मे॑ति वि॒श्व – कर्मा॑ । इति॑ दक्षि॑णतः । दक्षि॑णतो॒ मनः॑ ।
 मन॑ ए॒व । ए॒वैता॑भिः । ए॒ताभि॑र् दा॒धार । दा॒धारा॑यम् । अ॒यम् प॒श्चात् ।
 प॒श्चाद् वि॒श्वव्य॑चाः । वि॒श्वव्य॑चा इति॑ । वि॒श्वव्य॑चा इति॑
 वि॒श्व-व्य॑चाः । इति॑ प॒श्चात् । प॒श्चाच् चक्षुः॑ । चक्षु॑रे॒व । ए॒वैता॑भिः ।
 ए॒ताभि॑र् दा॒धार । दा॒धारे॑दम् । इ॒दमु॑त्तरात् । उ॒त्तरा॑थ् सु॒वः ।
 उ॒त्तरा॑दित्युत् – त॒रात् । सु॒वरि॑ति । इत्यु॑त्तरतः । उ॒त्तरतः॑ श्रो॒त्रम् ।
 उ॒त्तरत॑ इत्युत् – त॒रतः॑ । श्रो॒त्रमे॒व । ए॒वैता॑भिः । ए॒ताभि॑र् दा॒धार ।
 दा॒धारे॑यम् । इ॒यमु॑परि । उ॒परि॑ म॒तिः । म॒तिरि॑ति । इत्यु॑परि॒ष्टात् ।
 उ॒परि॒ष्टाद् वा॒चम् । वा॒चमे॒व । ए॒वैता॑भिः । ए॒ताभि॑र् दा॒धार ।
 दा॒धार द॑शद॒श । द॑शद॒शोप॑ । द॑शद॒शेति॑ द॒श – द॒श । उप॑ दधाति॑ ।

दधाति॑ स॒वीर्य॑त्वाय॑ । स॒वीर्य॑त्वाया॑क्ष्णया॑ ।

स॒वीर्य॑त्वायेति॑ स॒वीर्य॑ – त्वाय॑ । अ॒क्ष्णयो॑प । 57 (50/57)

TS 5.2.10.5 - Kramam

उप॑ दधाति॑ । द॒धाति॑ तस्मात्॑ । तस्मा॑दक्ष्णया॑ । अ॒क्ष्णया॑ प॒शवः॑ ।

प॒शवोऽङ्गानि॑ । अ॒ङ्गानि॑ प्र । प्र॑ ह॒रन्ति॑ । ह॒रन्ति॑ प्र॒तिष्ठि॑त्यै ।

प्र॒तिष्ठि॑त्यै याः । प्र॒तिष्ठि॑त्या इति॑ प्र॒ति – स्थि॑त्यै । याः प्रा॒चीः॑ ।

प्रा॒चीस्ता॑भिः । ताभि॑र् वसि॑ष्ठः । वसि॑ष्ठ आ॒र्द्धनो॑त् । आ॒र्द्धनो॑द् याः ।

या दक्षि॑णा । दक्षि॑णा ताभिः॑ । ताभि॑र् भ॒रद्वा॑जः । भ॒रद्वा॑जो याः ।

याः प्र॒तीचीः॑ । प्र॒तीची॑स्ताभिः॑ । ताभि॑र् वि॒श्वामि॑त्रः । वि॒श्वामि॑त्रो याः ।

वि॒श्वामि॑त्र इति॑ वि॒श्व – मि॒त्रः॑ । या उ॒दीचीः॑ । उ॒दीची॑स्ताभिः॑ ।

ताभि॑र् ज॒मद॑ग्निः । ज॒मद॑ग्निर् याः । या ऊ॒र्द्ध्वाः॑ । ऊ॒र्द्ध्वास्ता॑भिः ।

ताभि॑र् वि॒श्वकर्मा॑ । वि॒श्वकर्मा॑ यः । वि॒श्वकर्मे॑ति॑ वि॒श्व – कर्मा॑ ।

य ए॒वम् । ए॒वमे॒तासा॑म् । ए॒तासा॑मृद्धि॑म् । ऋद्धि॑म् वे॒द ।

वे॒दर्द॑ध्नोति॑ । ऋ॒द्ध्नोत्ये॒व । ए॒व यः॑ । य आ॑साम् । आ॒सामे॒वम् ।

ए॒वम् ब॒न्धुता॑म् । ब॒न्धुता॑म् वे॒द । वे॒द ब॒न्धुमा॑न् । ब॒न्धुमा॑न् भवति॑ ।

ब॒न्धुमा॑निति॑ ब॒न्धु – मा॒न् । भ॒वति॑ यः । य आ॑साम् । आ॒सामे॒वम् ।

ए॒वम् क्लृ॑प्तिम् । क्लृ॑प्तिम् वे॒द । वे॒द कल्प॑ते ।

कल्प॑तेऽस्मै । 58 (50/54)

TS 5.2.10.6 - Kramam

अ॒स्मै यः । य आ॒साम् । आ॒सामे॒वम् । ए॒वमा॒यत॑नम् । आ॒यत॑नम्
 वे॒द । आ॒यत॑नमि॒त्या-य॑तनम् । वे॒दाय॑तनवान् । आ॒यत॑नवान् भवति ।
 आ॒यत॑नवानि॒त्याय॑तन-वान् । भवति यः । य आ॒साम् । आ॒सामे॒वम् ।
 ए॒वम् प्र॑ति॒ष्ठाम् । प्र॑ति॒ष्ठाम् वे॒द । प्र॑ति॒ष्ठामि॒ति प्र॑ति - स्था॒म् । वे॒द
 प्र॑ति । प्र॒त्ये॒व । ए॒व ति॑ष्ठति । ति॒ष्ठति प्रा॑णभृ॒तः । प्रा॑णभृ॒त उप॑धाय ।
 प्रा॑णभृ॒त इति॑ प्रा॒ण - भृ॒तः । उप॑धाय स॒म्य॑तः ।
 उप॑धायेत्युप - धाय । स॒म्य॑त उप । स॒म्य॑त इति॑ स॒म् - यतः॑ ।
 उप॑ दधाति । द॒धाति प्रा॑णान् । प्रा॒णाने॒व । प्रा॑णानि॒ति प्र॑ - अ॒नान् ।
 ए॒वास्मि॑न् । अ॒स्मिन् धि॒त्वा । धि॒त्वा स॒म्य॑द्भिः । स॒म्य॑द्भिः स॒म् ।
 स॒म्य॑द्भिरिति॑ स॒म्य॑त् - भिः । स॒म् य॑च्छति । य॒च्छति॑ तत् । तथ्
 स॒म्य॑ताम् । स॒म्य॑तां स॒म्य॑त्वम् । स॒म्य॑तामि॒ति स॒म् - यता॑म् ।
 स॒म्य॑त्वमथो॑ । स॒म्य॑त्वमि॒ति स॒म्य॑त् - त्वम् । अथो॑ प्रा॒णे ।
 अथो॑ इत्यथो॑ । प्रा॒ण ए॒व । प्रा॒ण इति॑ प्र॑ - अ॒ने । ए॒वापा॑नम् ।

अ॒पा॒नम् द॑धाति । अ॒पा॒नमि॑त्यप – अ॒नम् । द॑धाति तस्मात् । तस्मात्
प्रा॒णापा॒नौ । प्रा॒णापा॒नौ सम् । प्रा॒णापा॒नावि॑ति प्रा॒ण – अ॒पा॒नौ । सम्
च॑रतः । च॒रतो॑ वि॒षू॒चीः । वि॒षू॒चीरु॑प । उप॑ दधाति । द॑धाति तस्मात् ।
तस्माद् वि॒ष्वञ्चौ॑ । वि॒ष्वञ्चौ॑ प्रा॒णापा॒नौ । प्रा॒णापा॒नौ यत् ।

प्रा॒णापा॒नावि॑ति प्रा॒ण – अ॒पा॒नौ । यद् वै । वा अ॒ग्नेः ।

अ॒ग्नेर॑सम्य॑तम् ( ) । अ॒सम्य॑तमसुव॑र्ग्यम् ।

अ॒सम्य॑तमि॒त्यस॑म् – य॒तम् । 59 (50/66)

TS 5.2.10.7 - Kramam

असु॑व॒र्ग्यम॑स्य । असु॑व॒र्ग्यमि॑त्यसुवः – ग्य॒म् । अ॒स्य तत् । तथ्
सु॑व॒र्ग्यः । सु॑व॒र्ग्योऽग्निः॑ । सु॑व॒र्ग्य इति॑ सुवः – ग्यः । अ॒ग्निर् यत् ।
यथ् स॒म्य॑तः । स॒म्य॑त उप॑दधाति । स॒म्य॑त इति॑ सम् – यतः ।
उप॑दधाति सम् । उप॑दधातीत्युप – दधाति । समे॒व । ए॒वैन॑म् ।
ए॒नम् य॑च्छति । यच्छति सु॑व॒र्ग्यम् । सु॑व॒र्ग्यमे॒व । सु॑व॒र्ग्यमि॑ति
सुवः – ग्य॒म् । ए॒वाकः॑ । अ॒क र॒त्र्यविः॑ । त्र्य॒विर् वयः॑ । त्र्य॒विरि॑ति
त्रि – अ॒विः । वयः॑ कृ॒तम् । कृ॒तम॑याना॒म । अ॒याना॑मि॒ति । इत्या॑ह ।

आ॒ह वयो॑भिः । वयो॑भिरे॒व । वयो॑भिरि॒ति वयः॑ – भिः॑ । ए॒वा॒या॒न् ।
 अ॒या॒न॒व । अ॒व रु॒न्धे । रु॒न्धेऽयैः॑ । अ॒यैर् वया॑ꣳसि । वया॑ꣳसि
 स॒र्वतः॑ । स॒र्वतो॑ वा॒युम॑तीः । वा॒युम॑तीर् भव॒न्ति । वा॒युम॑तीरि॒ति
 वा॒यु – म॑तीः । भव॒न्ति तस्मा॑त् । तस्मा॑द॒यम् । अ॒यꣳ स॒र्वतः॑ ।
 स॒र्वतः॑ पव॒ते । प॒वत॑ इति॑ पव॒ते ॥ 60 (35/43)

(पश्चा॑ – दे॒ताः – पु॒रौ – अ॒क्ष॒ण॒या – क॒ल्प॒ते – अ॒सम् – य॒तम् –
 पञ्च॑त्रिं॒शच्च॑) (A10)

TS 5.2.11.1 - Kramam

गा॒य॒त्री त्रि॒ष्टुप् । त्रि॒ष्टुब् जग॑ती । जग॑त्यनु॒ष्टुक् । अ॒नु॒ष्टुक् प॒ङ्क्त्या॑ ॥
 अ॒नु॒ष्टुगि॑त्यनु॒स्तुक् । प॒ङ्क्त्या॑ स॒ह । स॒हेति॑ स॒ह ॥ बृ॒ह॒त्युष्णि॑हा ॥
 उ॒ष्णिहा॑ क॒कुत् । क॒कुथ् सू॒चीभिः॑ । सू॒चीभिः॑ शि॒म्यन्तु॑ ।
 शि॒म्यन्तु॑ त्वा । त्वेति॑ त्वा ॥ द्वि॒पदा॑ या । द्वि॒पदेति॑ द्वि – प॒दा ॥
 या चतु॑ष्पदा । चतु॑ष्पदा त्रि॒पदा । चतु॑ष्पदेति॑ चतुः – प॒दा ।
 त्रि॒पदा॑ या । त्रि॒पदेति॑ त्रि – प॒दा । या च । च षट्प॑दा । षट्प॑देति॑
 षट् – प॒दा ॥ स॒छ॒न्दा॑ या । स॒छ॒न्दा॑ इति॑ स – छ॒न्दाः । या च ।
 च वि॒च्छ॒न्दाः । वि॒च्छ॒न्दाः सू॒चीभिः॑ । वि॒च्छ॒न्दा॑ इति॑ वि – छ॒न्दाः ।

सू॒चीभिः॑ शि॒म्यन्तु॑ । शि॒म्यन्तु॑ त्वा । त्वेति॑ त्वा ॥ म॒हाना॑म्नी रेव॒तयः॑ ।
म॒हाना॑म्नीरिति॑ म॒हा – ना॒म्नीः । रेव॒तयो॑ वि॒श्वाः । वि॒श्वा आ॑शाः ।
आ॑शाः प्र॒सूवरीः॑ । प्र॒सूवरी॑रिति॑ प्र – सू॒वरीः ॥ मे॒द्ध्या वि॒द्युतः॑ ।
वि॒द्युतो॑ वाचः । वि॒द्युत॑ इति॑ वि – द्युतः॑ । वाचः॑ सू॒चीभिः॑ ।
सू॒चीभिः॑ शि॒म्यन्तु॑ । शि॒म्यन्तु॑ त्वा । त्वेति॑ त्वा ॥ र॒जता॑ हरि॒णीः ।
हरि॒णीः सी॒साः । सी॒सा यु॒जः । यु॒जो यु॒ज्यन्ते॑ । यु॒ज्यन्ते॑ क॒र्मभिः॑ ।
क॒र्मभि॑रिति॑ क॒र्म – भिः॑ ॥ अ॒श्वस्य॑ वा॒जिनः॑ । वा॒जिन॑स्त्वचि॒ ।
त्वचि॑ सू॒चीभिः॑ । सू॒चीभिः॑ शि॒म्यन्तु॑ । शि॒म्यन्तु॑ त्वा । त्वेति॑ त्वा ॥
ना॒रीस्ते॑ ( ) । 61 (50/58)

TS 5.2.11.2 - Kramam

ते प॒त्नयः॑ । प॒त्नयो॑ लो॒म । लो॒म वि॑ । वि चि॒न्वन्तु॑ । चि॒न्वन्तु॑
म॒नीष॑या । म॒नीष॑येति॑ म॒नीष॑या ॥ दे॒वाना॑म् प॒त्नीः । प॒त्नीर् दि॑शः ।
दि॑शः सू॒चीभिः॑ । सू॒चीभिः॑ शि॒म्यन्तु॑ । शि॒म्यन्तु॑ त्वा । त्वेति॑ त्वा ॥
कु॒विद॑ङ्ग । अ॒ङ्ग य॑वमन्तः । य॑वमन्तो॒ यव॑म् । य॑वमन्त॒ इति॑
य॑व-मन्तः । य॑वम् चि॒त् । चि॒द् यथा॑ । यथा॑ दा॒न्ति । दा॒न्त्यनु॑पूर्वम् ।
अ॒नुपूर्व॑म् वि॒यूय॑ । अ॒नुपूर्व॑मित्यनु॑ – पूर्॒वम् । वि॒यूयेति॑ वि – यू॒य ॥

इ॒हे॒है॒षाम् । इ॒हे॒हे॒ती॒ह – इ॒ह । ए॒षाम् कृ॒णु॒त । कृ॒णु॒त भो॒ज॒ना॒नि ।
 भो॒ज॒ना॒नि ये । ये ब॒र्हि॒षः । ब॒र्हि॒षो न॒मो॒वृ॒क्ति॒म् । न॒मो॒वृ॒क्ति॒म् न ।
 न॒मो॒वृ॒क्ति॒मि॒ति न॒मः – वृ॒क्ति॒म् । न ज॒ग्मुः । ज॒ग्मु॒रि॒ति ज॒ग्मुः ॥ 62

(30/34) (नारी – स्त्रि॒श॒च्च) (A11)

TS 5.2.12.1 - Kramam

क॒स्त्वा । त्वा छ॒य॒ति । छ॒य॒ति कः । क॒स्त्वा । त्वा वि । वि शा॒स्ति ।
 शा॒स्ति कः । क॒स्ते । ते गा॒त्रा॒णि । गा॒त्रा॒णि शि॒म्य॒ति । शि॒म्य॒ती॒ति
 शि॒म्य॒ति ॥ क उ । उ ते । ते श॒मि॒ता । श॒मि॒ता क॒विः । क॒वि॒रि॒ति
 क॒विः ॥ ऋ॒त॒व॒स्ते । त ऋ॒तु॒धा । ऋ॒तु॒धा प॒रुः । ऋ॒तु॒धे॒त्यु॒तु – धा ।
 प॒रुः श॒मि॒ता॒रः । श॒मि॒ता॒रो वि । वि शा॒स॒तु । शा॒स॒त्वि॒ति शा॒स॒तु ॥
 स॒म्व॒त्स॒र॒स्य धा॒य॒सा । स॒म्व॒त्स॒र॒स्ये॒ति स॒म्व॒त्स॒र॒स्य ।
 धा॒य॒सा शि॒मी॒भिः । शि॒मी॒भिः शि॒म्य॒न्तु । शि॒म्य॒न्तु त्वा । त्वे॒ति त्वा ॥
 दै॒व्या अ॒ध्व॒र्य॒वः । अ॒ध्व॒र्य॒व॒स्त्वा । त्वा छ॒य॒न्तु । छ॒य॒न्तु वि ।
 वि च । च शा॒स॒तु । शा॒स॒त्वि॒ति शा॒स॒तु ॥ गा॒त्रा॒णि प॒र्व॒शः ।
 प॒र्व॒श॒स्ते । प॒र्व॒श इ॒ति प॒र्व – शः । ते शि॒माः । शि॒माः कृ॒ण्व॒न्तु ।

कृ॒ण्वन्तु॑ शि॒म्यन्तः॑ । शि॒म्यन्त॑ इति॒ शि॒म्यन्तः॑ ॥ अ॒र्द्ध॒मा॒साः॑
 प॒रू॒षि॑ । अ॒र्द्ध॒मा॒सा इत्य॑र्द्ध – मा॒साः । प॒रू॒षि ते॑ । ते॒ मा॒साः॑ ॥
 मा॒साश्छ्य॑न्तु । छ्य॒न्तु शि॒म्यन्तः॑ । शि॒म्यन्त॑ इति॒ शि॒म्यन्तः॑ ॥
 अ॒हो॒रा॒त्राणि॑ म॒रुतः॑ । अ॒हो॒रा॒त्राणीत्य॑हः – रा॒त्राणि॑ ।
 म॒रुतो॑ वि॒लिष्ट॑म् ( ) । वि॒लिष्ट॑ सू॒दय॑न्तु ।
 वि॒लिष्ट॑मि॒ति वि॒ – लि॒ष्टम् । 63 (50/56)

TS 5.2.12.2 - Kramam

सू॒दय॑न्तु ते॒ । त इति॑ ते ॥ पृ॒थि॒वी ते॑ । तेऽन्त॑रि॒क्षेण॑ । अ॒न्त॑रि॒क्षेण॑
 वा॒युः । वा॒युश्छि॒द्रम् । छि॒द्रम् भि॑ष॒ज्यतु॑ । भि॒ष॒ज्य॒त्विति॑ भि॑ष॒ज्यतु॑ ॥
 द्यौस्ते॑ । ते॒ नक्ष॑त्रैः । नक्ष॑त्रैः स॒ह । स॒ह रू॒पम् । रू॒पम् कृ॑णोतु ।
 कृ॑णोतु सा॒धुया॑ । सा॒धुयेति॑ सा॒धुया॑ ॥ शम् ते॑ । ते॒ परे॑भ्यः ।
 परे॑भ्यो गा॒त्रेभ्यः॑ । गा॒त्रेभ्यः॑ शम् । शम॑स्तु । अ॒स्त्वव॑रेभ्यः ।
 अ॒वरे॑भ्य इत्य॑वरेभ्यः ॥ शम॑स्थभ्यः । अ॒स्थभ्यो॑ म॒ज्जभ्यः॑ । अ॒स्थभ्य॑
 इत्य॑स्थ – भ्यः । म॒ज्जभ्यः॑ शम् । म॒ज्जभ्य॑ इति॒ म॒ज्ज – भ्यः॑ ।
 शमु॑ । उ ते॒ । ते॒ तनु॑वे । तनु॑वे भुवत् । भुव॑दिति॒ भुवत्॑ ॥ 64

(30/32) (वि॒लिष्ट॑म् – त्रि॒ंश॑च्च) (A12)

पञ्चमकाण्डे – द्वितीयः प्रश्नः (TS 5.2)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 12 Anuvaakams :-

(विष्णु॑मुखा॒ – अन्न॑पते॒ – याव॑ती – वि॒ वै – पु॑रुषमा॒त्रेणा॒ –
ऽग्ने॑ तव॒ श्रवो॑ वयो॒ – ब्र॑ह्म ज॒ज्ञान॑ – स्व॒यमा॑तृ॒ण्णा – मे॒षां वै
– प॒शु – गा॑य॒त्री – क॒स्त्वा – द्वा॑दश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(विष्णु॑मुखा॒ – अप॑चिति॒मान् – वि॒ वा ए॒ता – व॒ग्ने तव॑ –
स्व॒यमा॑तृ॒ण्णां – वि॒षूची॑नानि॒ – गा॑य॒त्री – च॒तु॒ष्प॒ष्टिः)

First and Last Padam of Second Prasnam of 5th Kandam

(विष्णु॑मुखा॒ – स्त॒नुवे॑ भुवत्)

॥ हरिः ओं ॥

॥ पञ्चम काण्डे द्वितीयः प्रश्नः क्रम पाठः समाप्तः ॥

=====

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 5.2)

Details of Panchati ,Padam and Krama Vaakyam for

Kandam 5, Prasanam 2 (TS 5.2)

	Panchati	Padams	Krama Vaakyams
Anuvakam 1	7	342	389
Anuvakam 2	6	292	338
Anuvakam 3	7	347	415
Anuvakam 4	4	198	244
Anuvakam 5	6	325	386
Anuvakam 6	5	270	314
Anuvakam 7	5	255	295
Anuvakam 8	7	377	435
Anuvakam 9	6	294	332
Anuvakam 10	7	335	381
Anuvakam 11	2	80	92
Anuvakam 12	2	80	88
Total →	64	3195	3709